

DARBININKAS

Vol. LXXXI, Nr. 40 PERIODICALS 341 Highland Blvd. Kaina
Spalis - October 18, 1996 Penktadienis-Friday Postage paid at Brooklyn, N.Y. Brooklyn, N.Y. 11207 \$1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- **Rugsėjo 30 d.** pradėta vie-
no "Vilniaus brigados" vadeivų
Igorio Tiomkino apklausa. I.
Tiomkinas kaltinamas bendri-
ninkavimu nužudant žurnalistą
Vitą Lingį, turto prievartavimu
ir gaujos organizavimu. Vilniaus
pirmosios apylinkės teismo tei-
sėja Nijolė Piškinaitė paskyrė
jam kardomąją priemonę - su-
ėmimą. "Vilniaus brigados" va-
deivą į Lietuvą buvo atgabentas
rugsėjo 27 d. iš Vokietijos.

- **Minint** įžymaus lietuvių te-
atro režisieriaus **Juozo Milti-
nio 89-ąsias gimimo meti-
nes**, Panevėžyje atidarytas jo
palikimo studijų centras. Jis įsi-
kūrė buvusiam Maestro bute
Algirdo gatvėje, kuriame Pa-
nevėžio teatro ikūrėjas ir ilga-
metis vadovas gyveno vienuo-
lika paskutiniųjų savo gyven-
imo metų.

- **Eismo saugumo komisi-
ja** įsteigė daugiau kaip 5 tūk-
stančių Lt fondą eismo saugumo
temą nagrinėjantiems žurnalis-
tams premijuoti. Premijas gaus
trys spaudos, radijo ir televi-
zijos žurnalistai. Komisija ver-
tins darbus nuo šių iki kitų metų
kovo. Konkurso komisijos ver-
tinimui medžiagą turi pateikti
patys autoriai arba visuomenės
informavimo priemonių leidė-
jai. Be to, komisija ir pati seks,
kaip žurnalistai nušviečia eis-
mo saugumo problemas.

- **Nuo rugsėjo 1 d.** Lietuvoje
pakilo kai kurios pašto paslaugų
kainos. Laiško, sveriančio iki 20
gramų, pasiuntimas Lietuvoje
kainuos 50 centų, paprasto at-
viruko - 40 centų, smulkaus
paketo, sveriančio iki 100 gramų
- 90 centų. Tarptautinis laiškas
iki 20 gramų žemės paštu kai-
nuos 90 centų, oro paštu - 1,2
Lt. Tarptautinis paprastas atviru-
kas žemės paštu kainuos 60 cen-
tų, oro paštu - 90 centų. Tarp-
tautinių siuntinių tarifai didi-
nami vidutiniškai 11%.

- **Lietuvos diplomatijos** va-
dovui Stasiui Antanui Bačkiui
suteiktas Prancūzijos garbės le-
giono karininko titulas. Impe-
ratoriaus Napoleono 1802 me-
tais įsteigta ordina daugiau kaip
šešių dešimčių metų diploma-
tinio darbo patirtį turinčiam S.
A. Bačkiui rugsėjo 11 d. savo re-
zidencijoje Vilniuje įteikė Pran-
cūzijos nepaprastasis ir įgalio-
tasis ambasadorius Lietuvoje
Michel Touraine.

- **Naujuosius mokslo me-
tus** 15-oje Lietuvos aukštųjų
mokyklų pradėjo apie 54 tūk-
stančiai studentų. 10,8 tūkstan-
čio jaunuolių ir merginų - pir-
makursiai. Stojant į aukštąsias
mokyklas, merginos aplenkė
vaikinus: jos sudaro 54% ben-
dro priimtųjų skaičiaus. Dau-
giausia - net 82% merginų isto-
jo į Šiaulių pedagoginį insti-
tutą, kuris nuo kitų metų pra-
džios gali būti perorganizuotas
į universitetą. Merginos sudaro
ketvirtadalį besimokančiųjų Lie-
tuvos policijos akademijoje. Ket-
virtadalis visų studentų priimti
laisvais klausytojais. Už studi-
jas turės mokėti jie patys arba
jų tėvai. Šiais metais bendras
stojančių į aukštąsias mokyklas
konkurso vidurkis buvo 2,8
vieną vietą (pernai - 2,3). Dau-
giausiai pretendentų buvo į
Vytauto Didžiojo universitetą.

AR GALI KĄ PAKEISTI RINKIMAI?

Vytautas Rubavičius

Artėjantys rinkimai vis labiau
verčia susimąstyti apie savo gy-
venimą, apie **savo (?)** valstybės
likimą, galų gale apie savo vaikų
ateitį šioje vienintelėje pasaulio
vietoje, kuri vadinama Lietuva.
Šiuo metu, sakyčiau, šurpiai aiš-
kėja, kad didžiunos Lietuvos gy-
ventojų lūkesčiai ir svajonės neiš-
sipildė, - sovietinė okupaciją pa-
keitė kitos pavergimo ir nelais-
vės formos. Lietuvos žmogus ke-
lissyk visai oficialiai ir "teisėtai"
buvo bankų apgautas, šiuo metu
jis yra beveik visiškai beteisis
(išvyravo stipriojo ir pinigingo-
jo teisė), o jo ir jo vaikų ateitis
jau užstatyta užsienio bankuose.
Daugelis galvoja, ką daryti, tačiau
daugelis ir jaučia nevilgtį, nesi-
tikėdami savo veiksmams ką nors
pakeisti. Blogiausia, kad žmonės
buvo įstumti į neaprupinto, ne-
saugaus gyvenimo būseną. Visur
tvyro baimė: bijomasi santaupas
(jei jų yra) laikyti bankuose, bi-
jomasi vakare išeiti į gatvę, bijo-
masi susirgti, netekti darbo, bijo-
masi pasakyti savo nuomonę...

Tokios būsenos žmogų daug leng-
viau valdyti - jis niekada nedrįs
nė prasižioti apie savo teises, nes
puikiai žino, kad visokia kalba
apie savo teises ar bandymas tas
teises įgyvendinti gali atnešti
vien nelaimės. Kiek dabar Lietu-
voje valdininkų savivalės sumai-
totų gyvenimų, kiek žmonių,
kuriuos išniekino nusikaltėliai ir
"teisingumo" organai... Pro visas
tas gyvenimo putas galima įžiū-
rėti tam tikrą mūsų valstybės
esmę: valstybė tapo valdančiųjų
klanų pasipelnymo ir jų nusikal-
stamos veiklos legalizavimo įran-
kiu. Šiaip jau nėra sunku ben-
drais bruožais nusakyti valstybės
kaip tam tikro tautos saviorgan-
izacijos būdo tikslą: valstybė turi
laiduoti tautos išlikimą jos gyve-
namoje vietoje. Iš to kyla ir val-
stybės uždaviniai. Tačiau Lietu-
voje šiuo metu valdantiejiems
rūpi vien asmeninė nauda. Štai
ministerijų valdininkai sugalvo-
ja, oro paštu - 90 centų. Tarp-
tautinių siuntinių tarifai didi-
nami vidutiniškai 11%.

BAIGTI LEISTI S. RAŠTIKIO ATSIMINIMAI

Spalio 8 dieną, Kaune, S. Raš-
tikio puskarininkų mokykloje
Baltijos kultūros fondas pristatė
paskutinįją generolo Stasio Raš-
tikio atsiminimų keturtomio kny-
ga "Lietuvos likimo keliais". Tuo
baigėsi mėnesį trukusi S. Raštiko
gimimo 100-mečio paminėjimo
programa.

Pirmieji du S. Raštiko atsimi-
nimų tomai Lietuvoje išleisti
prieš pora metų. Baltijos kultūros
fondas, ėmėsis užbaigti pradėtą
darbą, parengė likusius du, ku-
riuos po 3 tūkst. egzempliorių iš-
spausdino "Aušros" spaustuvė.

ELTA

Kaune iškilmingai atidengtas paminklas Stasiui Lozoraičiui - ilgamečiam Lietuvos atstovui JAV ir prie Šv. Sosto, buvusiam pretendentui į prezidentus 1993 m.

Antano Račo nuotr.

pagrindinį atlyginimą. Neatsilie-
ka ir valstybinių bankų tarnau-
tojai. Ir viskas, pasirodo, teisėta.
Įdomu, už kokius laimėjimus
ministras sau ir mažesniems vir-
šininkams skiria premijas, už
kokius nuveiktus darbus ir žyg-
darbius? Už vis didėjančias Lie-
tuvos skolas ir žmonių skurdą.
Gilinantis į įstatymus ir ypač į jų
pataisas bei poįstatyminius ak-
tus labai aiškiai matyti, kam,
kokioms grupėms, kokiam klanui
jie kuriami, kokią buvusią lyg ir
neteisėtą ar įtartinę veiklą jie le-
galizuoja. Juk daugelio mūsų
koncernų vadovų ir finansininkų
veiklą galima apibūdinti tik taip
- nacionalinių interesų išdavi-
mas. Tad jau galima kalbėti ir
apie valdininkijos kaip atskiro
sluoksniu interesus, kurie paker-
ta Lietuvos nacionalinį saugumą,
yra priešingi Lietuvos intere-
sams, tiek vykdant vidaus, tiek
užsienio politiką. Valstybė yra
toks įrankis, kuris visas savojo
klano vagystes, nusikaltimus pa-
verčia "teisėta" veikla. "Viso za-
konno", - kaip sako po eilinio
skandalo didysis Garantas.

Valdymo moralę gali laiduoti
tik pati valdžia, tik valdžios
žmonės. Sakydamas "moralė",
turiu omenyje tradicinius mor-
alės principus, valdžios ir atsa-
komybės dermę. Į politiką ir val-
džią einantys žmonės, manau,
turėtų sutarti, jog svarbiausias
uždavinys yra atimti valstybę iš
"klanų" bei juos aptarnaujančių
politikų rankų ir padaryti ją to-
kiu instrumentu, kuris garantuo-
tų tautos egzistenciją, jos gyvy-
bingumą ir tautinį tapatumą,
visų valstybės piliečių saugumą.

Nenuostabu, kad Lietuvoje be-
veik akimomu sunyko "padoraus
žmogaus" samprata. Iš padoru-
mo atvirai tyčiojamas. Kitaip ir
negali būti, nes valdžioje išliko
visi tie, kurie ištikimai tarnavo
okupaciniam režimui. O juk ji-
ems "padorumas" jau seniai buvo
tapęs buržuazine atgyvena. Pa-
dorios valdžios vaizdą galima
kurti tik taisant darbus tų, kurie
apvogė Lietuvos žmones. Ir pir-
miausia pensininkus, kurie staiga

tapo valstybės "išlaikytiniais".
Žmonės, kurių darbas sukrovė
Lietuvos turtus, kurie negauda-
mi atlyginimo po karo išlaikė
derlingas Lietuvos žemes, tiesė
kelius, statė miestus, vieną die-
ną pamatė, kaip visas jų triušas
atiteko kitiems: grupei su bu-
vusią valdžią susijusių veikėjų.
Sunku sveiku protu suprasti, ko-
dėl, pradedant privatizavimu,
nebuvo įkurtas pensijų fondas,
į kurį turėjo patekti dalis lėšų,
gautų už privatizuojamus ob-
jektus bei žemę. Pensininkai sa-
vo pensijas yra užsidirbę, jie nėra
ir neturi jaustis nei valstybės,
nei savo vaikų išlaikytiniai. Te-
reikia jiems atiduoti dalį jų su-
kurto, tačiau negailestingai iš-
vogto turto. Būsimo valdžios
pirmiausias žingsnis - sukurti
tokį fondą, į kurį turėtų įplaukti
lėšų iš dar vykstančio privatiza-
vimo už pinigų, iš būsimo in-
vesticijų; gal net reikės įvesti
specialų mokestį ir toms gerai
dirbančioms gamykloms, par-
torgams ar premjerams.

Tačiau sunkiausias uždavinys
- kurti Lietuvą kaip jūrų valsty-
bę. Juk dėdėpistų valdžios me-
tais sunaikintas mūsų valstybės
laivynas. Įdomu, jog nė vienos
partijos programoje neįaučia-
mas jūrų valstybės mentalite-
tas. Išties esame žemdirbių ir
"finansininkų" tauta, dėl to, ma-
tyt, ir laivynas taip greit buvo
nudaigotas.

Tačiau vėlai klausimas - kaip
visi tie valstybės kūrimo darbai
siejasi su žmogaus saugumo už-
tikrinimu, kokią ateitį mūsų vai-
kams jie numato. Juk negalima
normalia vadinti valstybės, ku-
rioje kelios dešimtys tūkstančių
vaikų yra pasmerkti elgetavimui,
gyvenimui šiukšlynuose, seksua-
linei prievartai. Kai matai gat-
vėse tuos nelaimingus vaikus,
kažkaip nepadoru atrodo galvo-
ti apie tautinį tapatumą, na-
cionalinius interesus ir kitus
"valstybinius" dalykus. Kas atsi-
prašys jų už jų pažemintą ir
paniekintą vaikystę, už suau-
gusiųjų (ir politikų) jiems pas-
kirtą lemtį?

VOKIETIJOS APDOVANOJIMAS - LIETUVOS PARLAMENTARUI

Spalio 10 d. Lietuvos Seimo
narys Antanas Račas apdovano-
tas Vokietijos pirmojo laipsnio
kryžiumi. A. Račas vadovauja
tarpparlamentinei Lietuvos ir
Vokietijos grupei.

ELTA

Lietuvos karys. "Kareiviška košė visada skani..."

R. Šuikos nuotr.

RUGPJŪČIO MĖNESĮ GRYNŲJŲ IŠLEISTA 26 MLN. LT

Lietuvos bankas rugpjūčio mė-
nesį išleido į apyvartą 25,5 mln.
Lt grynųjų pinigų. Pinigai išleisti,
parduodant komerciniams ban-
kams ir perkant iš jų JAV dolerius.
Per keturis pastaruosius mėne-
sius rugpjūtį grynųjų pinigų išlei-
sta mažiau. Daugiausia grynųjų
pinigų šiemet LB išleido birželio
mėnesį - 180 mln. Lt. Iš viso į
apyvartą rugpjūtį išleista 322 mln.
Lt, o išimta 297 mln. Lt.

LB duomenimis, rugpjūčio pa-
baigoje banko išleistų į apyvartą
pinigų buvo 2,087 mlrd. Lt, iš jų
2 mlrd. (97%) - apyvartoje, o 69
mln. Lt (3%) - grynaisiais komer-
cinių bankų kasose. Visa pinigų

atsarga praėjusį mėnesį padidė-
jo 8%. 83% pinigų atsargos su-
darė išleisti į apyvartą pinigai,
17% - komercinių bankų indė-
liai Lietuvos banke.

Komercinių bankų indėlių
centriname banke per mėnesį
padaugėjo 51%. 86% šių indėlių
sudarė lėšos korespondentinėse
sąskaitose, 14% - privalomosios
komercinių bankų atsargos už-
sienio valiutomis.

Per mėnesį lėšų korespon-
dentinėse sąskaitose padaugėjo
65%, o privalomųjų bankų at-
sargų užsienio valiutomis su-
mažėjo 2,2%.

BNS

RENGIAMASI I. SIMONAITYTĖS ŠIMTMEČIO JUBILIEJUI

Kitų metų pradžioje Lietuvoje
valstybės lygiu bus minimos lite-
ratūros klasikės Ievos Simonaitytės
100-osios gimimo metinės. Rug-
sėjo 24 d. Kultūros ministerijoje
įvyko pirmasis rašytojos gimimo
sukakties paminėjimo valstybinės
komisijos posėdis. Komisijai vado-
vauja Kultūros ministras Juozas

Nekrošius.

Planuojama, kad Ievos Simo-
naitytės gimimo 100-mečiui
skirti renginiai vyks visoje Lie-
tuvoje. Priekulės miestelyje, ku-
riame nuo 1961-ųjų iki 1978
metų vasaromis rašytoja gyve-
no ir kūrė, numatoma pastatyti
jai paminklą.

ELTA

BENDRUOMENĖS TARYBOS SESIJA

JAV Lietuvių Bendruomenės
Tarybos metinė darbo sesija įvyks
1996 m. lapkričio 2-3 dienomis,
Chicagoje, Holiday Inn viešbu-
tyje, šalia O'Hare aerodromo. Se-
sijos ruošimo darbais rūpinasi ko-
mitetas, kuriam pirmininkauja Bi-
rutė Vindašienė. Darbotvarkėje,
šalia Krašto valdybos ir LB insti-
tucijų pranešimų bei einamųjų
reikalų, nemažai laiko bus skirta
diskusijoms apie šiandieninę JAV
Lietuvių Bendruomenės paskirtį,
Lietuvos Respublikos Seimo ir JAV
LB atstovų komisijos veiklą ir apie
1997 m. PLB Seimo Lietuvoje pa-
ruošiamuosius darbus.

Sesija vyks Holiday Inn O'Hare
International viešbutyje (5440
North River Road, Rosemont, IL
60018) Tarybos posėdžiai prasidės

šeštadienį 9 val. ryto ir baigsis
sekmadienį 5 val. po pietų.

JAV LB apylinkių pirmininkų
suvažiavimas įvyks tame pa-
čiame viešbutyje 1996 lapkričio
1 d. Suvažiavimo posėdžiai pra-
sidės 1:00 val. p. p. ir tęsis iki 6
val. vakaro.

JAV Lietuvių Bendruomenės
70 narių Tarybai vadovauja tre-
jiems metams rinktas nuolati-
nis penkių asmenų prezidiumas:
pirmininkas dr. Zigmas Brinkis,
vykdomoji vicepirmininkė An-
gelė Nelsienė, vicepirmininkai
Violeta Gedgaudienė ir Vytau-
tas Vidugiris ir sekretorius Anta-
nas Polikaitis. Prezidiumo adre-
sas: 2612 Aberdeen Ave., Los
Angeles, CA 90027, Telef. ir fak-
sas (213) 663-4998.

10 MLN. DOLERIŲ PASKOLA ENERGIJOS TAUPYMO PROJEKTUI

Rugsėjo 24 d. Lietuvos Seimas
ratifikavo sutartį, pagal kurią
Tarptautinis rekonstrukcijos ir
plėtos bankas skiria Lietuvai 10
mln. JAV dolerių paskolą Energi-
jos taupymo - būsto demonstraci-
niam projektui iš dalies finansuo-
ti. Projekto bendra vertė siekia
20,6 mln. dolerių.

8,2 mln. dolerių iš Pasaulio ban-
ko paskolos numatoma skirti gyve-
namųjų namų energijos taupy-
mui. Šių lėšų gali tikėtis namų
savininkai, gyvenamųjų namų
eksploatavimo bendrijos. 1,8 mln.
dolerių ketinama skirti energijos

taupymo priemonių įdiegimui
mokyklose. Darbai bus atlieka-
mi pasirinktose savivaldybėse,
norint pademonstruoti šilumi-
nės energijos sunaudojimo ma-
žinimo priemonių veiksmingū-
mą.

ELTA

**DARBININKA
laiškai pasiekia
ir elektroniniu
paštu (E-mail)!**

103517.1071@compuserve.com

Išėivės keliu: Marijos Aukštaitės palikimą apžvelgiant

Gediminas Lankauskas

Vartydamas lietuvių išeivijos literatūros antologijas ar enciklopedijas, skaitytojas užtikis vos vieną kitą užuominą apie visuomenės veikėją, žurnalistę, poetę Mariją Aukštaitę. Nežiūrint jos nepaprastos biografijos, gausaus kūrybinio palikimo bei svaraus įnašo į Kanados ir Šiaurės Amerikos lietuvių kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą, Aukštaitė stebėtinai mažai težinoma išeivių tarpe, juolab jos gimtojoje Lietuvoje. Šiuo straipsniu, skirtu poetės šimtosioms gimimo metinėms, bandoma ne tik pateikti kiek įmanoma daugiau faktinės-biografinės medžiagos, pristatant jos asmenybę, bet ir įvertinti jos įvairiapusę visuomeninę veiklą Kanados lietuvių bendruomenėje šio amžiaus ketvirtame bei penktame dešimtmėčiuose.

Norint geriau suprasti Marijos Aukštaitės asmenybę, jos sudėtinga, vingiuota gyvenimo kelia, būtina nusikelti į jos vaikystę bei ankstyvąją jaunystę - į tą esminį laikotarpį ir aplinką, kurioje formavosi jos savimonė, vertybės ir požiūris į pasaulį.

Marija Aukštaitė (Katriutė Ratkevičiūtė-Navikevičienė) gimė 1896 metų liepos 18 dieną, Prienų rajone, Garliavos parapijos viensėdyje, poetės pramintame Ališauskyne. Autobiografijoje "Nubangavę kūdikystės dienos" (1981), parašytoje jai būdinga poetine proza, palyginus nesunkiai galima išžvelgti pagrindinius veiksmus, turėjusius įtakos poetės pasaulėžiūros bei identiteto formavimuisi. Gimusi daugiavaikeje šeimoje, nuo pat lopšio ji pažino skurdą ir vargą. Vos galą su galu sudurdama, jokių turtų neturėdami ir apie juos net nesvajodami, Ratkevičiai buvo kitaip turtingi. Jų dvasinis pasaulis, jų žmogiškumas, stoiska ištvermė, meilė gamtai, pagarba žmogui buvo didžiausi jų turtai, kuriuos paveldėjo Marija Aukštaitė ir kuriuos ji dosniai visiems dalino

per savo ilgą, nepaprastą gyvenimą. Būtent tvirti šeimoms santykiai, aiškiai apibrėžtos šeimos vertybės, ištikimybė tradicijai įgalino šią šeimą išlikti, nepaisant daugybės negandų. "Tėvelis - šeimos autoritetas. Mama - jo vainikas. O mes visi gelės tos, kurios neprivalom gėdos padaryti", rašo ji vaikystės prisiminimuose.

Ratkevičių ištikimybės ir pagarbos tradicijoms simbolis - tai šeimos kuparas, kuris, anot Aukštaitės, "šeimos didžiausias lobis. Ir svarbiausias lobis. Nes jis labai sunkiai įgytas, kai kurių audinių raštas už kelias išmirusias giminių kartas kalbantis... Čia visos mūsų šeimos apranga ir istorija". Kuparas tartum šventa šeimos relikvija, pagarbai laikomas kamaroje, dvelkiančioje "mamos išvairiotų slaptų kančių grandine, ašarom ir gimdyvės kraujo nusiliejamu, drebančia malda... Kamara yra mūsų šeimos brangus, intymus, ir mus visus jungiantis sudėtinis centras".

Stebėtinai anksti susiformavo būsimo poetės savimonė, jos humanistiniai idealai, požiūris į žmogų. Augdama nesibaigiančių vargų šešelyje, dar būdama maža mergaitė Kotryna suprato, kas yra kitų žmonių kančia, skausmas, praradimas. "Pamačius ligonį, aš savyje jaučiau kokių sopulių jis kenčia. Skaudėjo ir man, kaip ir tam ligoniui..."

Ankstyvoje paauglystėje ji su-

Marija Aukštaitė

gebėjo aiškiai apibrėžti savo polinkius, interesus. Jau tuomet ji suvokė, kad išprusimas, žinios savyje slepia nepaprastą, anot jos, mistišką galią ir yra viena iš didžiausių žmogiškų vertybių. "Glaudžiu elementorių prie širdies, jaučiu jame

turtą, už viską brangiausią... Nors jis senas ir labai aprintas, bet visi mano mąstymų pasauliai sukasi jame... Kurėjau ir ką tik veikiau, raidės buvo su mani... Vilčių ir šviesų pažinimą žadančios, sielą džiaugsmu virpinančios". Jos tėvas, visą gyvenimą aistringai siekęs išsilavinimo, mokė kaimo vaikus rašto, nors žinojo, kad už tokią veiklą grėsė caro žandarų represijos. Mažoji Katriutė pati, niekieno nepadedama perpratus raidyną ir pramokus skaityti, tapo tėvo padėjėja.

Reikia pabrėžti, kad Aukštaitės autobiografiją galima skaityti ne tik kaip jos šeimos gyvenimo istoriją, vaikystės patirtų išpūdžių ar pergyvenimų dienoraštį. Šis veikalas įdomus ir kitu aspektu: išsamūs XX a. pradžios lietuviško kaimo buities, gyvenenos, tradicijų bei papročių aprašymai primena etnografinę studiją, parašytą subtiliu poetiniu stiliumi.

Dėl patikimos archyvinės medžiagos stokos aprašyti Marijos Aukštaitės gyvenimo laikotarpį Lietuvoje iki jos išvykimo į Kanadą 1930 metais nėra lengva. Tenka daugiausiai pasikliauti fragmentiškais užrašais bei še-

mos narių prisiminimais. Tačiau nežiūrint išsamesnės medžiagos trūkumo, įmanoma konspektiškai atstatyti pagrindinius šio Aukštaitės gyvenimo periodo įvykius bei jos visuomeninės veiklos faktus. Pirmojo Pasaulinio karo metu Aukštaitė su tėvais slapstėsi miškuose. Grįžusi į karo nualintus Prienus, ji įsijungė į Lietuvos gynimo pogrindį, kovojusį prieš vokiečių kaizerinę okupaciją. Pokario metais jos pagrindiniu rūpesčiu tapo į Lietuvą grįžtantys karo negandų iškamuoti pabėgėliai. Tuo laikotarpiu ji taip pat aktyviai įsijungė į krašto išlaisvinimo veiklą, organizuodama susirinkimus, mitingus, tarybas, kurių pagrindinis tikslas buvo telkti Lietuvos savanorių būrius kovai prieš vokiečių bermontininkus bei rusų bolševikus, siekti visiškos nepriklausomybės Lietuvai. Aukštaitės veikla neapsiribojo vien tik organizaciniais ar administraciniais darbais. Ji pati mezgė, siuvo ir, nepaisant ribotų galimybių, teikė visokeriopą materialinę paramą Lietuvos vaduotojams, savanoriams, kurių tarpe, beje, buvo ir jos vyras Antanas Navikevičius.

Po nepriklausomybės paskelbimo 1918 metais, sparčiai ėmė keistis Lietuvos politinė-ekonominė bei socialinė-kultūrinė situacija. Nežiūrint nesibaigiančių materialinių bei šeimyninių sunkumų, Aukštaitė nedelsiant įsijungė į Lietuvos atstatymo veiklą. Nepriklausomos Lietuvos vyriausybei pradėjus vykdyti visuotinę žemės reformą, ji tapo Prienų apskrities bežemių gynėja ir užtarėja. Iškilus žemės padalijimo problemoms, Aukštaitė visuomet būdavo bedalių pusėje. Žinoma, jog savo apeliacijomis, laiškais ir valdžios organus, asmeniškais pokalbiais su valdžios atstovais ir kitokių tarpininkavimu Aukštaitė yra padėjusi daugeliui bedalių šeimų įstatymiskai įsigyti žemės.

Aukštaitės aistra visuomeniniam darbui, jos noras padėti kitiems, nesiekiant jokios naudos ar privilegijų sau, netrukus buvo

(nukelta į 7 psl.)

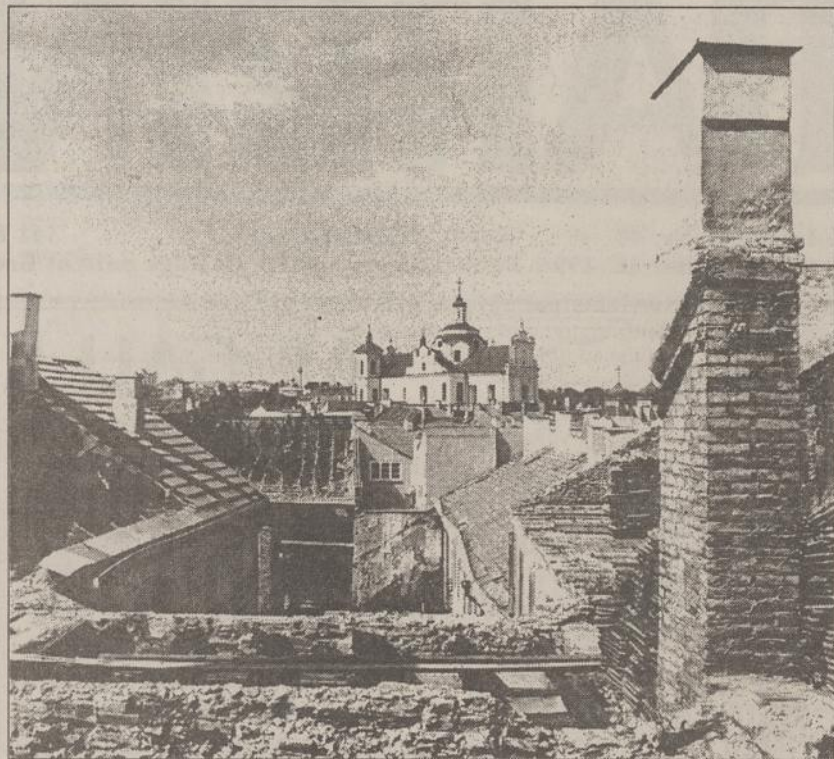
teisėtvarkos, tautos patriotizmo ir dvasingumo griuvėsiai.

Tik pabandykime įsivaizduoti, kaip šiandien atrodytų pakeitimas termino "komunistas" į "nacis". Leiskime, jog po 50 metų nacinės Vokietijos okupacijos ir genocido Lietuva atgautų nepriklausomybę. To pasėkoje lietuviška Nacionalsocialistinė Darbo Partija pakeičia pavadinimą į "Lietuvos Dirbančių Demokratų Partiją" ir įtvirtina nacinės okupacijos nomenklatūrą nepriklausomos Lietuvos valdžioje. Tikriausiai ne tik užsienis, bet ir užsienio lietuviai nesiveržtų fotografuoti su tokios valdžios atstovais, ar sudaryti bendrus "smegenų trestus" ar kitokias komisijas valstybės reikalams sprendžiant. Tikriausiai nei Berlynas, nei Vilnius "valdžia" negautų užsienio paskolų bei pašalpos, gi užsienio lietuviai atsiribotų nuo tokios vyriausybės ir jungtųsi su opozicijos partijomis ją nuteisint.

(nukelta į 4 psl.)

Lietuvių tautininkų sąjungos nariai Lietuvos Seime. Pirmas iš kairės - tautininkų sąj. pirmininkas R. Smetona.

Vilniaus senamiesčio nūdiena.

R. Šuikos nuotr.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - **OHLERT-RUGGIERE, Inc.**, 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigą kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informaciją

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖLĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

†

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

✂ LĖKTUVAI
✂ LAIVAI (CRUISES)
✂ TRAUKINIAI (AMTRAK)
✂ AUTOBUSAI
✂ NUOMOJAMOS MAŠINOS
✂ VIEŠBUČIAI
✂ ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

Bendralaiškis bendražygiams

Bent jau moraliai - LDDP vyriausybė yra neteisėta

V. Bražėnas

Lietuvos žmonės jaučia visą eilę skaudžių gyvybinių priežasčių, kodėl šio rudens rinkimuose būtina išguiti iš Seimo likučius okupacinės nomenklatūros, įėjusios į jį LDDP rikiuotėje. Ten yra dar vienas svarbus, nors retai minimas, pagrindas - dabartinės Seimo vadovybės neteisėtumas.

1996 m. Seimo ir 1997 m. prezidentiniai rinkimai bus pirmi tikrai laisvi pookupaciniai rinkimai, be okupacinės Stalino kariuomenės likučių Lietuvos teritorijoje. Keista, kad iki šiol neteko girdėti išeivijos politikų ir teisininkų keliamo klausimo dėl LDDP sudarytos vyriausybės neteisėtumo. Spėtina, jog tylėta skaitantis su opiais ir painiais užsienio politikos klausimais. Tačiau dabar, stovint prieš grynai vidaus politikos klausimą - rinkimus į Seimą, vyriausybės teisėtumo atstatymas turėtų tapti vienu iš dešiniųjų rinkiminių šūkių.

Nereikia būti nei tarptautinės, nei valstybinės teisės žinovu, kad suprastum, jog nei parlamentarinis, nei prezidentinis rinkimų negalima laikyti tikrai laisvais, jei rinkimai vyksta tos valstybės teritorijoje stovint okupacinės kariuomenės daliniams. 1992 m. Lietuvoje rinkimų metu dar pilnai tebeveikė ir sovietinis KGB tinklas. Pasirodo, kai kurie Lietuvos politikai turėjo tai mintyje. 1994 m. rudenį mano viešos kalbos paklausimų metu vienas

Klaipėdos miesto Tarybos deputatas iškėlė tiesų klausimą: ar manau, kad pastarieji rinkimai buvo laisvi? Lygiai tiesiai ir atsakiau, jog "ne". Klausytojams priminiau, jog tos nuomonės buvau 1992 m. rinkimų metu, ir apie tai parašiau 1993 m. sausio 5 d. "Tėviškės Žiburiuose" straipsnyje "Seimo rinkimus svarstant. Daugiau atlaidumo tautiečiams". Savo rašinyje bandžiau įtaigoti išeivių rodyti daugiau atlaidumo demoralizuotiems ir suklaidintiems (išbandyto komunistinio melo pagalba) balsuotojams. Pasisakiau ir rinkimų teisėtumo klausimu:

"Pirmiausia, Lietuvoje juk nebuvo "laisvų rinkimų" tikrąja prasme. Stalininės okupacijos karių Damoklo kardas ir gasdinimas kuro blokada žiemos speigui akivaizdoje buvo tolygu KGB 'nagano' vamzdžiui prie daugelio balsuotojų galvų. Tai geras skirtumas nuo patogaus ir šilto, be jokios grėsmės, Amerikos pensininkų gyvenimo..." Norodžiau ir tai, kad net išlepinti kanadiečiai ir amerikiečiai dažnas yra balsavę už kairuosius, vien tik asmeninio patogumo bei ekonominės naudos motyvais. Kaip ir Lietuvos balsuotojai dažniausiai po to gailėjosi, pergyvenant tokio balsavimo pasekas. Vienas amerikietis žurnalistas anuomet štai kaip apibūdino LDDP laimėjimą Maskvos blokadą grėsmėje: "Lietuviai balsavo už karštą vandenį..." Nėra abejonės, jog moraliniu

■ Švedų rašytoja Astrida Lindgren dalyvavo savo biusto atidengime, kuris įvyko Stokholmo Tegnerlundeno parke, netoli Srinbergo monumento. "O aš maniau, kad norint pelnyti paminklą reikia numirti!" - dalijosi įspūdžiais 88-metų dama. Bistą iš bronzos nuliejo Majaliza Aleksanderson.

■ Viena JAV firma turi naują verslo kompiuterių tinklę idėją, apie kurią rašė Švedijos laikraštis "Aftonbladet". Jeigu jūs negalite nuvykti į vestuves ar laidotuves, tai galite "dalyvauti" jose prie savo kompiuterio. Renginį stebi skaitmeninė kamera, kuri kas 30 sekundžių siunčia naują vaizdą į toli esantį kompiuterį. Sambūrio dalyviai taip pat per "Internet" gali susisiekti su neatvykusiais žmonėmis.

■ Viena Amerikos tabako kompanija pagaliau parodė seniai žadėtą naujieną - "bedūmes" cigaretes. Pristatymas buvo organizuotas medicinos darbuotojams ir kovotojų su rūkymu aktyvistams. Firmos juristas, mantant publikai, vieną po kitos surūkė 20 cigarečių iš naujos rūšies rūkalų pakelio", pavadinto "Eclipse". Naujos cigaretės skiriasi nuo kitų tuo, kad jose yra mažas grafito antgalis. Po sąlyčio su ugnimi jis nedegina, tik kaitina tabaką. Dėl to, tvirtina išradėjai, kur kas mažiau išsiskiria nuodingų dūmų.

■ Po Vokietijos susivienijimo šalyje padaugėjo milijonierių, rašo "Stuttgarter Nachrichten". Nuo 1989 iki 1992 metų Vokietijoje asmenų, per metus uždirbančių milijoną, padaugėjo 40%. Šiais duomenimis, Vakarų Vokietijoje yra užregistruoti 23,683 milijonieriai. Buvusi Rytų Vokietija turtuoliais pasigirti negali. Čia, be Saksonijos-Anhalto žemės, 1992 metų pabaigoje milijonierių buvo vos 207.

■ Prancūzijos viešosios nuomonės tyrimo instituto apklausos duomenimis, vokiečiai, italai, anglai ir ispanai mano, kad Eifelio bokštas yra žinomiausias paminklas Europoje. Antrasis, vokiečių nuomone, yra Brandenburgo vartai Berlyne, trečiasis - Londono Tower. 78% Eifelio bokšto lankytojų yra europiečiai. Lanko jį ir amerikiečiai.

Lietuvių bendruomenės kaimyninėse šalyse Latvija ir Estija

Susitikimas su lietuvių bendruomene Lietuvos ambasadoje Estijoje. Kalba vyskupas P. A. Baltakis, OFM. Dešinėje stovi Lietuvos ambasadorė Estijoje H. Kobeckaitė.

(atkelta iš 3 psl.)

tiniai, negavę leidimo apsigyventi Lietuvoje. Kaip ir visur, dalis jų yra sukūrę tautiniai ir religiniai mišrios šeimas. Estijos Lietuvių Bendruomenei priklauso apie 200. Iš Taline gyvenančių 1000 lietuvių bažnyčią reguliariai lanko 40-100. Nunciijos arkiv. Justo Mullor Garcia, kuris yra sykiu ir Estijos vyskupas - apaštalinis administratorius, labai nuoširdžiai globoja lietuvius, ir pasirūpino, kad tėvai domininkonai į Taliną atkeltų lietuviškai išmokusį čeką tėv. Augustą Prokop, OP. Iki šiol lietuviams pamaldas įvairiom progom atlaikydavo tėv. Kazėnas, SJ, iš Biržų, ir nuncijus sekretorius tėv. Benediktas Jurčys, OFM.

P. A. Kokiuose miestuose turėjote susitikimus su lietuviu?

Vysk. Talino ir apylinkės lietuviams pamaldas turėjau tą pačią birželio 28 d. Šv. Petro ir Pauliaus bažnyčioje ir po pamaldų susitikime Lietuvos ambasadoje. Ambasada prieš pusmetį įsigijo nuosavą namą (\$300,000), pora skersgatvių nuo bažnyčios. Pamaldose ir priėmime dalyvavo apie 50 lietuvių ir Estijos vicekancleris p. Tiit Sepp.

Birželio 30 d. su ambasadore dr. H. Kobeckaite ir ambasados patarėju p. Arturu aplankė pačioje šiaurinėje Estijos dalyje (Athmė - Narva - Silamia) gyvenančius lietuvius. Tai kasyklų ir pramonės sritis, kurią nori pasisavinti Rusija. Prieš II pasaulinį karą ten estų gyveno 37%, o dabar po trėmimų ir kolonizacijos beliko tik 7%. Šalia rusų ir lenkų yra ir lietuvių atvykusių sovietmečiu. Katalikai Athmėje yra pa-

sistatę medinę bažnytelę ir erdvią kleboniją (statė lietuvis stalius). Parapiją aptarnauja lenkų kilmės pranciškonas tėv. Augustinas, OFM, prieš ilgą laiką misionieriavęs Sibire sykiu su tėv. Sauliumi Bytautu, OFM. Tėv. Augustinas lietuviškai nemoka ir pamaldos yra laikomos lenkų ir rusų kalbomis.

Mūsų pamaldose dalyvavo per 100 tikinčiųjų, kurių dalis buvo lenkai ir rusai. Į susitikimą buvo atvykę iš Talino ir Lenkijos ambasadorius. Jaunas, simpatingas diplomatas, pagal lietuvius, nuoširdžiai visiems padedąs.

Šalia Talino ir Athmės, lietuvių bendruomenė yra dar Tartu mieste, bet neturėjome progos jų aplankyti. Bendrai Estijos lietuvių didesnių problemų neturi ir yra labai dėkingi apaštaliniam nunciui arkiv. Mullor Garcia už tėvišką globą. Lietuvos ambasada labai nuoširdžiai bendradarbiauja su E.L.B. Estijos lietuvių nedaug turėjo prašymų - atsiųsti lietuviškos katalikiškos spaudos ir vėl greit juos aplankyti.

P. A. Ar turėjote progos susitikti su arkiv. Justo Mullor Garcia ir kitais dvasiškiais bei Estijos parlamentarais?

Vysk. Birželio 29 d. Talino Šv. Petro ir Pauliaus parapija šventė savo globėjų šventę ir ta proga apaštalinis nuncius arkiv. Mullor Garcia surengė iškilmingas pamaldas ir katalikų centro pašventinimą. Iškilmėse dalyvavo Suomijos vyskupas Paul Ver-scuren, S.C.I., Estijos senato viceprezidentas p. Tunne V. Kelan, vidaus reikalų ministerijos

vicekancleris Tiit Sepp, Protestantų bendruomenių Sąjungos pirmininkas, Lietuvos ambasadorė dr. H. Kobeckaitė, Lenkijos ambasadorius bei visi Estijoje dirbą katalikai kunigai (12), seselės Šv. Brigitos ir Motinos Teresės iš Kalkutos bei per 300 tikinčiųjų. Pravoslavų bažnyčia (Estijoje) yra susiskaldžiusi ir nedalyvauja jokiam ekumeniniame dialoge.

Gili padėka p. Cecilijai Unt, Estijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkei, Lietuvos ambasadorėi dr. Halinai Kobeckaitėi ir jos kolegoms lietuviams už nuoširdų priėmimą.

(Bus daugiau)

Bendralaiškis bendražygiams

Bent jau moraliai - LDDP vyriausybė yra neteisėta

(atkelta iš 2 psl.)

sinti moraliai ir teisiškai.

Tad belieka apsispręsti, kiek panašumo šiandienėje situacijoje tarp minėto išvaizdavimo ir rinkiminės tikrovės. Bet jeigu nebūtų ir jokio panašumo, pakanka tikrovės, kad būtų dedamos visos pastangos per ateinančius Seimo rinkimus Lietuvos valdžiai ant teisėtumo ir moralės pagrindų pastatyti ir ateities vilčiai Lietuvos langus praverti.

Šiandien DARBININKA

užsisakę,

kitą savaitę

turėsite namuose!

Tel: 827-1351

Tualetas ar cigaretė dvokia? -

Išradėjai padės

Cigaretė dvokia, kartais tualetas taip pat, o važiuojant naktį automobiliu galima užmigti. Kaip žaismingai pasirengti vedyboms, prirėkus sukurti "romantišką atmosferą"? Klausimų klausimai, tačiau Genevoje vykusio išradimų mugės, atrodo, žino atsakymus į visus klausimus, praneša DPA-ELTA. 665 mugės dalyviai iš 42 valstybių demonstravo savo išradimus. Pirmą kartą tarp dalyvių yra atstovai iš Kubos, Peru, Sirijos, Kamerūno, Jungtinių Arabų Emyratų. Į mugę atvyko 100,000 lankytojų, du trečdalius jų sudarė ekspertai. Mugės lankytojai, kaip kasmet, galėjo išrinkti jiems labiausiai patikusį išradimą. Galbūt tai bus "klozetas katėms" su nuleidžiamu vandeniu iš Alžyro. Tuo tarpu prancūzų firma "Fact-Anal" mano, kad ne tik katės, bet ir jų šemininkai turi jaustis patogiai tualete. Ši firma pristato klozeto dangtį, kurį pakėlus, pradeda skambėti muzika, o nuleidus dangtį, muzika nutyla ir paskleidžiama truputis kvepalų. Daug siūloma prekių mažiems gyvenimo džiaugsmams ir nuodėmėms. Gir-damas savo "geresnę cigaretę", Wei Zheng ketina patraukti ir nerūkkančius - šioje cigarettėje naudo-

jamas gydomųjų augalų mišinys ne tik maloniai kvepia, bet ir yra naudingas plaučiams. Iš Taiwanio atvyko kita naujovė - "kveplančios, muzikinės, dirbtinės gėlės", turinčios padėti sukurti "romantišką atmosferą". Kad pasigirstų romantiška muzika, pakanka suploti rankomis. Meilės laiškus tikriausiai labai patogu rašyti tušinuku, kurio smaigalys šviečia, taigi laiškus galima rašyti ir po antklode... Mugėje daug medicinos atradimų: nuo mobilaus sterilaus apipjaustymo įtaiso iš Malaizijos, idėjų iš Ispanijos, kaip įveikti impotenciją, iki spalvinio indikatoriaus, kurio pagalba kiekvienas gali nustatyti savo sveikatos būklę - išradėjams, atrodo, viskas yra įmanoma. Paprastai beveik pusė Genevoje demonstruojamų eksponatų randa licencijų pirkėjus. **ELTA**

Naujas Lietuvos Seimo įstatymas

Lietuvos Seime per neįtikėtinai trumpą laiką - 15 min. - priimtas Nacionalinio televizijos ir radio įstatymas. Šio įstatymo projektas pradėtas svarstyti dar 1992 m. Aukščiausioje Taryboje. **LTV Panorama**

Vilnius. Gatvės muzikantas.

V. Kapočiaus nuotr.

Užrašai iš pasmerkųjų namų

(atkelta iš 3 psl.)

mėnesį sudaro apie 100 tūkstančių litų. Kiekvieną kartą susumavus rezultatus, išsigandęs generalinis direktorius bėga kalbėtis su vyriausiuoju redaktoriumi, siūlo įvairius gelbėjimosi projektus, tačiau kapitono tiltelyje - olimpinė ramybė. Bus tų pinigų, visu greičiu pirmyn!

Pagaliau krizė visiškai subręsta. Iš letargo miego pabudęs S. Stoma ima bombarduoti raštais ir reikalauti, kad būtų išleista akcininkų samdyta nepriklausoma revizija "Lietuvos aidą" ir "Šiaurės Atėnų" simbiozei bei kitiems finansiniams piktnaudžiavimams ištirti. Akcininkų susirinkimas jau visai čia pat, revizijos juridškai taip pat nėra kaip išvengti. Negi atėjo galas?

Ir tada sprogstą bomba - "Lietuvos aidas" išspausdina ekonominės policijos į redakciją atsiųstą raštą apie tai, kad S. Stomai iškelta byla. Tiesa, niekas tada neatkreipia dėmesio, kad nutarimo data ten ištaisyta. Tik daug vėliau policijoje S. Stoma pamatys bylos iškėlimo nutarties originalą ir išsižios. "Lietuvos aidą" redakcija oficialų raštą apie bylos iškėlimą gavo anksčiau, nei byla buvo iškelta.

Tai buvo vienas iš nedaugelio kartų, kai "Lietuvos aidas" įgyvendino savo idealą aplenkti įvykius.

Liūdna Pyro pergalė

Tačiau net ir bylos iškėlimas konkurentui nepalengvino didžiojo "Šiaurės Atėnų" idealisto gyvenimo prieš akcininkų susirinkimą. Nepatenkintųjų darosi pernelyg daug. Nuošalesnės redakcijos vatenkos kunkuliuoja.

Ir tada visai kaip pasakoje, paskutinę dieną iki akcininkų susirinkimo redakcijoje pasirodo S. Šaltenis su lagaminu pinigų. Jis perka akcijas pirmiausia iš visų garsiausiai rėkujančių S. Stomos šalininkų gilių krizės sąlygomis visai nebologa kaina - 20 litų už

vieną akciją. Išsirikiuoja eilutė, čia pat vietoje dirba dvi atsivestos notarės, ir Seimo narys pamažu išdalija nemenką sumelę - beveik ketvirtį milijono litų grynais. Pasirodo, S. Šaltenis buvo teisus - pinigų tikrai yra.

Maždaug 240 tūkstančių litų suma apskaičiuota, atsižvelgiant į tai, kad kitą dieną vyksiančiame akcininkų susirinkime didysis idealistas pats asmeniškai valdys jau 33% bendrovės akcijų. Pridėkime dar kelis statytinius, garsiąją "Lietuvos aidą" investiciją" (čia būtų dar viena detektyvinio romano atšaka), ir susirinkimo rezultatai tampa aiškūs.

Dabar jau tikrai nesvarbu, kad akcijos vėl supirktos ne pagal įstatus, neinformavus kitų, galbūt irgi norinčių pirkti akcininkų, iš anksto viešai nepaskelbus ir be varžytinių. Jei S. Stoma nesiryžo duoti į teismą prieš metus, dabar jau tikrai to nepadarys. Jis juk ir yra tikrasis nusikaltėlis.

Taigi pasiekta triuškinanti ir galutinė pergalė. Galima būtų pamiršti visus rūpesčius, visus priešus ir netgi S. Stomą su visomis bylomis, galbūt net susitaikyti, bet... Ir puikiausia pergalė, jei ji pasiekta skęstančiame laive, yra nieko verta.

Planas įgyvendintas, tačiau dar reikia išsigelbėti pačiam. Svarbiausia dabar - ką pagalvos visuomenė, ką įrašys savo metraščiuose istorija. Vis dėlto tokios tradicijos, tokie žymūs praeities redaktoriai. Net ir visų pripažintam idealistui nėra malonu įeiti į istoriją kaip garsų laikraštį sužlugdžiusiam redaktoriui.

Pinigai laidotuvių maršui

Sako, pinigai tikrai nesmirdejo, nors jie buvo paimti toli gražu ne iš kvapnaus Seimo nario kabineto. Ir vis dėlto labai įdomu - iš kur jie? Kantresni, matyt, galėtų palaukti tos šviesios ateities, kai Seimo nariai turės deklaruoti įsigytą turtą ir lešų šaltinius. Tuos šaltinius kai kuriems idealistams nurodyti tikrai bus per daug sunku. Nebent pavyktų reikiamą deklaruoti pusę milijono litų

(Bus daugiau)

"Vilnius - Europos centras" maratone, vykusiame rugsėjo mėnesį Lietuvoje, dalyvavo apie 80 stipriausių bėgikų iš visos respublikos.

Lietuvos sportinių šokių šokėjų laimėjimai Vokietijoje

Mannheim mieste Vokietijoje įvykusiose atvirose Vokietijos pirmenybėse dalyvavo sportinių šokių šokėjai iš 32-jų valstybių, jų tarpe buvo 31 pora iš Kauno ir Klaipėdos. 14-15 metų amžiaus grupėje, kur rungėsi 159 poros, standartinių šokių programoje I vieta atiteko trenerių Jūratės ir Česlovo Norvaišų ruoštai Kauno "Sūkurio" klubo porai, susidedančiai iš Petrailytės ir Davlecino. Kita "Sūkurio" pora - Chatkevičiūtė

ir Vėželis - čia užėmė III vietą.

16-18 metų grupėje, dalyvaujant 164 poroms, standartinių šokių kategorijoje irgi laimėjo "Sūkurio" šokėjų - Daniūtės ir Biestybių, jų tarpe buvo 31 pora iš Kauno ir Klaipėdos. 14-15 metų amžiaus grupėje, kur rungėsi 159 poros, standartinių šokių programoje I vieta atiteko trenerių Jūratės ir Česlovo Norvaišų ruoštai Kauno "Sūkurio" klubo porai, susidedančiai iš Petrailytės ir Davlecino. Kita "Sūkurio" pora - Chatkevičiūtė

Šių varžybų metu buvo pravesotos ir jaunimo komandinės standartinių šokių pirmenybės. Čia Lietuvai atiteko antroji vieta, nedideliu taškų skirtumu nusileidžiant Italijos atstovams. Trečiąją vietą užėmė Rusija, o ketvirtąją - Vokietija.

M.Timinskas vėl atvyko į Ameriką

Vienas iš geriausių Lietuvos jaunųjų žaidėjų - krepšininkas Mindaugas Timinskas, kuris kartu su Lietuvos jaunimo rinktinė praėjusią vasarą pelnė Europos čempionų titulą, vėl atvažiavo mokytis ir žaisti į Iona universitetą, esantį New Rochelle mieste, prie New Yorko. Šis Europos pirmenybėse pripažintas

ne tik geriausiuoju gynėju, bet ir naudingiausiu Europos pirmenybių žaidėju krepšininkas, nebuvo pakviestas į Lietuvos vyrų krepšinio rinktinę, kurioje, kaip žinome, vyravo nemaža betvarkė ir net visų 12 krepšininkų nebuvu. Mindauga vėl matysime televizijoje, žaidžiant prieš kitų Amerikos universitetų rinktines.

Atvyko ir Virginijus Praškevičius

Į Ameriką atvyko ir 22 metų, 206 cm ūgio Virginijus Praškevičius, Europos jaunimo čempionas, šį titulą, kaip ir Timinskas, laimėjęs ne taip seniai Turkijoje įvykusiose pirmenybėse. Jis jau pasirašė sutartį su NBA lygoje rungtyniaujančia Minnesotos "Timberwolves" komanda. Šis Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės narys gražiai pasirodė ir tos rinktinės išvykoje Australijoje, bet buvo išsiųstas į namus iš Atlantos prieš pat olimpiados pradžią. Praškevičius "Lietuvos ryto" dienraštyje sako, kad komandoje buvo betvarkė ir čia pagrindinį

vaidmenį vaidino ne treneriai, bet "žvaigždės" - Marčiulionis, Sabonis ir Kurtinaitis. Jam Kurtinaitis daug pakenkė, kad jis nepritaptų prie komandos ir būtų išsiųstas atgal į namus. Jis galvoja, kad Kurtinaičiui nepatiko, kad Praškevičius Australijoje geriau pasirodė negu buvusi žvaigždė - Kurtinaitis, kuri jau gėsta. Bendrai imant, Praškevičius pasako daug karčių žodžių Kurtinaičiui, kuris, beje, buvo Lietuvos rinktinės kapitonas. Apie Saboną Praškevičius atsiliepia gana teigiamai.

Ed. Šulaitis

Lietuvos kelių policija.

V.Kapočiaus nuotr.

Kauno "Žalgiris neteko rėmėjo"

Izraelio pilietis, buvęs KGB agentas, 48 m. verslininkas Šabtajus Kalmanovičius atsisakė remti Kauno "Žalgirio" komandą. Komandos treneris Algirdas Bra-

zys mano, kad šiam verslininko apsisprendimui turėjo įtakos straipsniai Lietuvos spaudoje apie jo praeitį ir dabartinę veiklą.

LR

DARBININKAS - savaitraštis tautiečiams Amerikoje ir svetur

JAV astronomai už Saulės sistemos ribų rado naują planetą, kuri sukasi aplink žvaigždę HR3522, esančią už 50 šviesmečių nuo žemės, praneša Reuter-ELTA. Geoffrey Marcy, fizikos ir astronomijos profesorius iš San Francisco valstybinio universiteto, sakė, kad tai jau penktoji planeta, rasta už Saulės sistemos ribų per pastaruosius kelis mėnesius. Tris planetas rado G. Marcy ir jo bendradarbis Paul Butler. Paskutiniją planetą jo komanda rado stebėdama žvaigždes Liko observatorijoje netoli San Jose, Kalifornijoje. Abu JAV astronomai šiemet sausio mėnesį sukėlė sumaištį praneše,

Šią vasarą Panevėžyje vyko pasaulinės ultratraflono varžybos.

V. Kapočiaus nuotr.

Tomas Pukštys baigė šių metų varžybas

Mūsų žymusis sportininkas, Chicagoje gimęs lietuvis, ieties metimo specialistas, Tomas Pukštys rugsėjo mėn. viduryje Tokijo mieste Japonijoje įvykusiomis tarptautinėmis lengv. atletikos varžybose užbaigė šių metų ilgą ir gana sėkmingą sezoną. Nusiviedęs ietį 84.58 m, jis atsistojo antruoju po I vietą užėmusio olimpinio ir pasaulio čempiono Jan Zeleznio. Trečiuoju čia liko Atlantos olimpinio žaidynių sidabro medalio laimėtojas anglas Steve Beckley. Įdomu, kad šį anglą Tomas šiemet jau aplenkė tris kartus. Vieną kartą tas atsitiko rugpjūčio 19 d. Anglijoje Gateshead mieste įvykusiose varžybose, kuomet Tomas iškovojo I vietą, o Beckley liko antruoju.

Pradėjęs šių metų sezoną tarptautinėmis varžybose Sao Paulo mieste Brazilijoje, jis rungtyniavo Kanadoje, JAV, daugelyje Europos kraštų, o sezoną baigė Japonijoje. Iš viso

turėjo apie 15 pasirodymų, jų tarpe dalyvavo JAV rinktinės sudėtyje Atlantos olimpiadoje. Čia jis, kaip žinome, liko aštuntuoju, nes finale antrąją dieną neturėjo sportinės sėkmės. Pagal pajėgumą, jis galvojo atsistoti 5-je ar 6-je vietoje. Įdomu, kad šiemet jis pirmą kartą savo sportinėje karjeroje net 4 kartus gerino JAV ieties metimo rekordą. Per rugpjūčio 25 d. Sheffield mieste Anglijoje įvykusias varžybas jis rekordą pagerino 2 kartus. Vieną kartą įrankį jis nusviedė 284.07 pėdų, o kitą 284.10 pėdų (86.82 m). Šis rezultatas yra dabartinis JAV rekordas. Apie Tomą Pukštį plačiai rašė JAV ir kitų valstybių spauda, ypačiai Europoje, kur ieties metimas yra labai populiarus lengv. atletikos šaka, o tokioje Suomijoje gerieji ietininkai yra šalies didvyriai. Apie mūsiškį plačiai rodė ir JAV televizija.

Pats Tomas praėjusiu sezonu yra patenkintas, nors, turėdamas laimės, sako galėjęs ir didesnių

laimėjimų pelnyti. Prieš skrisdamas į Japoniją ir grįžęs iš jos T. Pukštys apsisistojo pas savo tėvus Rasą ir Romą Pukščius Chicago premiesčiuose. Iš čia spalio 5 d. jis išvyko į Floridą 10-čiai dienų išbandyti savo sugebėjimų beisbole. Ji yra pakvietęs New Yorko "Yankees" beisbolo klubo savininkas atvykti ir pamėginti laimę kamuoliuko metime, nes galvoja, kad jis galėtų būti geru "pičeriu".

Kaip žinome, tuoj pat po olimpinio žaidynių Atlantoje savo sugebėjimus to miesto "Braves" komandos treniruotėje bandė ieties metimo olimpinis ir pasaulio čempionas Jan Zelezny. Jis pasirodė gana prastai, kadangi ieties metimas ir kamuoliuko metimas yra du skirtingi dalykai. Tačiau Tomas beisbolo kamuoliuką yra mėtęs savo jaunystėje ir gimnazijos laikais, na ir dabar dažnai treniruoja. Tad Tomo rezultatai bus žymiai geresni.

Ed. Šulaitis

Sudarydami testamentus, nepamirškite geriausio draugo - "DARBININKO", kuris kiekvieną savaitę skelbia naujienas lietuvių namuose.

Chicagos "Lituanica" įveikė "Real" F. C. 3:2

"Lituanicos" futbolininkai rugsėjo 22 d. buvo išvykę į Lake Villa, IL, kur Serbų centre nugalėjo "Real" F. C. vienuoliukę 3:2. Tai buvo antrasis mūšiškų pasirodymas šio sezono pirmenybėse. Pirmasis baigėsi pralaimėjimu (0:2) prieš "Trevians" komandą.

Šį kartą pergalė buvo iškovota gana sunkiai. Pirmasis kėlinys baigėsi lygiomis, kuomet mūsiškiai kovojo ne vien tik prieš varžovus, bet ir stiprų vėją. Pirmieji įmušė aikštės šeimininkai, dešimtą minutę pasiuntę tolimą kamuolį, kuris, su vėjo pagalba, atsidūrė V. Dapkaus saugomų vartų tinkle. Tik prieš kėlinio pabaigą

D. Smulkys iš arti išlygino 1:1.

Po pertraukos mūsiškiams sekėsi jau šiek tiek geriau. 10-ą minutę V. Ankstutis irgi pabandė iš toli ir pavyko nuginkluoti priešininkų vartininką. O dar po dešimties minučių naujai pradėjęs komandoje žaisti olandų kilmės G. De Witt pridėjo ir trečiąją įvartį. Tuomet mūsiškiai bandė dar daugiau įvarčių pasiekti ir gynimas nelabai paisė savų vartų priežiūros. Tas "Lituanica" kainavo įvartį, kuri "Real" F. C. žaidėjai pasiekė likus 7-ioms minutėms iki rungtynių pabaigos.

Naują planetą atrado

JAV astronomai

vidutinio dydžio žvaigždė, vėliau Kalifornijos astronomai rado dar dvi, pasakojo G. Marcy. Ketvirtąją rado Harvardo astronomai. G. Marcy aiškino, kad astronomai negali šių planetų pamatyti net pro teleskopą, nes planeta būna maždaug milijardą kartų blyškesnė už savo žvaigždę. Astronomai matuoja žvaigždės ryškumo svyravimus, sąlygojamus planetos traukos jėgos. "Žvaigždės šviesa keičia savo dažnį, kai planetos veikiama žvaigždės "blaškosi" tolyn ar artyn nuo mūsų; mes ir išmatuojame tas šviesos srauto fluktuacijas", - aiškino G. Marcy.

ELTA

- **Vaclovui Kleizai**, nuo 1985 m. gruodžio mėn. einančiam Lietuvos garbės generalinio konsulo pareigas, spalio 20 d. Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont, IL, bus įteiktas Laisvintojo žymuo per Lietuvos Respublikonų Lygos pietus.

- **Moksleivių Ateitininkų Sąjungos** Padėkos dienos kursai ("Kalakursai") Dainavos stovyklavietėje įvyks lapkričio 23 - gruodžio 1 dienomis. Smulkesnę informaciją teikia Birutė Bublienė, 5190 Longmeadow, Bloomfield, MI, 48304, Telef. (810) 646-8588.

- **Lietuvių Respublikonų Lygos** metiniame pobūvyje spalio 20 d. Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont, IL, buvo pagerbti: Vaclovas Kleiza - Lietuvos garbės generalinis konsulas Chicagoje, Danutė Bindokienė - "Draugo" vyr. redaktorė, Nijolė Maskoliūnienė - visuomenininkė ir ilgametė Lietuvių Respublikonų Lygos narė, Vytautas Jasinevičius - ilgametis Lietuvių Respublikonų Lygos pirmininkas.

- **Chicagos Lietuvos Vyčių** tautinių šokių grupė, kuriai vadovauja Frank Zapolis, mokytoja yra Lydija Ringienė, o choreografe Ligija Tautkuviėnė, Lietuvos vaikams padovanojo šimtą skaičiavimo aparatelių (calculators).

- **Rugsėjo 28 d.** Clevelande įvyko Tradicinis Baltų draugystės vakaras Latvių salėje. Rengėjas - Clevelando Baltų komitetas.

- **Spalio 18, 19 ir 20 dienomis** Clevelande vyks BALFO centro valdybos direktorių suvažiavimas. Rengia Clevelando skyrius.

- **IX-sis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės** seimas įvyks Vilniuje 1997 m. liepos 1-7 dienomis.

- **Dr. Nora Sugintaitė** iš Bloomfield, MI, aktyviai reiškiasi labdaros veikloje Detroitė. Šių metų specialios krikščioniškos pagalbos teikimo fondo pobūvyje dr. Nora pagrindiniu kalbėtoju pakvietė garsų kino aktorį Charlston Heston.

- "Lyrika", muzikos ir poezijos tradicinis "Saulutės", Lietuvos vaikų globos būrelis, **koncertas įvyks gruodžio 1 d.** Lietuvių Dailės muziejuje Lemont, IL. Programoje - aktorė Jo Ann Glover, solistė Audronė Gaiziūnienė, aktorė Audrė Budrytė, muzikas Ričardas Sokas.

- **Prof. Romui Vaštoku**, trisdešimt vienerius metus profesorius Toronto universitete Kanadoje, gegužės 31 d. buvo suteiktas profesoriaus emerito vardas.

- **Kęstutis K. Miklas** paskirtas Lietuvos Telegramų agentūros ELTOS korespondentu New Yorke ir Lietuvos Respublikos vyriausybės Informacijos centro spaudos atstovu Jungtinėje Tautose.

- **Spalio 4 d. Čiurlionio galerijoje**, Chicagoje, atidaryta kaunietės dailininkės Loretos Platkevičiūtės paroda "Tapyba ant šilko". 10 metų patyrimą turinti profesionali dailininkė - tekstilininkė, į Chicago atvežė daugiau kaip 50 tapybos ant šilko darbų, sukurtų per pastaruosius dvejus metus.

*Skaitytojai rašo
"Darbininkui"*

Kas pateks į Seimą?

Vakar prieš miegą išjungiau televizorių ketindamas pasimėgauti kandidatų į Seimo narius kalbomis (jas rodo kiekvieną vakarą po keletą kartu) ir tai, ką pamačiau, manes vos neišvertė iš koto. Ekrane sėdi tikrų tikriausias banditas ir postringauja apie gerą gyvenimą, jeigu žmonės balsuos už jį.

Tas banditas priklauso Tautinių mažumų aljansui ir kalbėjo rusiškai. Jo pavardė, berods, Tretjakovas. Iš kur aš žinau, kad jis yra banditas? Dirbant žurnalisti-

nį darbą teko su juo susipažinti. Jis susijęs su "Vilniaus brigada". Jeigu aš neteisus, leidžiu nukirsti savo dešiniąją ranką. Tas Tretjakovas veide turi randą nuo akies iki žandikaulio apačios. TV ekrane to nesimatė - kokybiškai nugrimuotas.

Idomu, kiek tokių tretjakovų yra tarp virš tūkstanties kandidatų į Seimo narius? Darosi baugu.

G. Cibas, iš triskart miesto didvyrio Vilniaus.
1996 spalio 2 d.

Gerbiemieji,

Perskaitęs "Darbininko" Nr. 34 vilniečio filosofo, poeto bei "Literatūros ir meno" redaktoriaus V. Rubavičiaus straipsnį apie NATO priklausomybės trokštančios Nepriklausomos Lietuvos "Valdančiojo 'klano' linksmybes ir rūpesčius", bei aktoriaus Algimanto Masiulio "Lietuvos televizijoje karaliauja chamas", prisimenu prieš daug metų Jūsų leidinyje spausdintą seniai mirusio poeto laureato Jono Aisčio (Kossu-Aleksandravičiaus) testamentinį pranašavimą "Valpurgijos Naktys" - jis pramatė nesibaigiančias lietuvių tautos kančias....

"...Pirmiausia - tauta turi atgauti savo taurumą, savo kilnumą, savo vertę.

Tauta niekada nežus, turėdama tas savybes. ...Ji gali žūti nuo korupcijos, nuo niekšėjimo, nuo

tarpusavio kivirčių.

Tautos sunyksta pačios: bendru moralinių ir dvasinių vertybių nusmukimu, vidaus kivirčiais, susmulkėjimu...

(Turime)... didelį kompleksą, ką prancūzai vadintų la folie intellectuelle - intelektuališkas pakvaišimas...

Tamsybės, lygiai kaip ir šviesos, po puodu nepavoši. Ji visur braunasi ir skverbiasi.

Šviesuolių tamsumas yra pats tamsiausias, nes iš jo nėra išsivadavimo. Tai bendruomenės irimo, niekšėjimo ir neviltigumo, nuopolio ženklas. Sveika bendruomenė turi tokius tamsuolius tučtuojaus išspjauti iš savo tarpo, nes tai yra bendruomenės maro ir raupų bacilos, kurios gali suėsti sveiką kūną...

...Pastoviai ir tolydžiai niekšėjo (niekšės? - AS) pozicija ir opozicija...

...Procesas buvo (yra? - AS) bendras ir visuotinis. Tuo nenuimu atsakomybės nuo totalitarinio režimo, bet lygia dalia būtų neteisinga besąlygiškai nubaltinti demokratiją ir opoziciją. Būčiau linkęs visus vienan maišan kišti...

Pagarbiai,

Algimantas
(Almus) Šalčius

Juno Beach, FL

Povilas Labanauskas ilgą laiką tarnavo Amerikos Balso lietuviškų laidų redakcijoje ir buvo sukaupęs didelį archyvą, kur glaudėsi ir kitų asmenų paliktos istorinės medžiagos. Archyvą peržiūrėjo ir atrinko V. Šalčiūnas. Jam talkino M. Sodonis ir E. Ėringis. Dirbo porą mėnesių sunkiomis sąlygomis. Atrinkta medžiaga jau išvežta į Chicago. LB apylinkės pirmininkė A. Solienė archyvą tvarkiusiems išreiškė padėką. Apylinkės valdyba taip pat buvo paskyrusi 200 dol. su tvarkymu susijusioms išlaidoms padengti.

Vincas Šalčiūnas rugsėjo 13 d. kalbėjo Vero Beach Rotary klube apie Baltijos valstybes, jų istoriją, kultūrą, politines bei ekonomines struktūras, daugiau sustodamas ties Lietuva.

Alicija Solienė lankėsi Lietuvoje ir įteikė Lietuvos Dukterų skyriaus dovanas daugiavaikėms (nukelta į 8 psl.)

Padovanokite DARBININKO prenumeratą savo pažįstamiems bei draugams švenčių proga! Prenumerata vieniems metams - tik \$30.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296-4130

Tautodailininkė Birutė Janavičienė per 24 valandas išaudusi ilgiausią tautinę lietuvišką juostą - 43 metrų ir 63 centimetrų.

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

**OCTOBER
SCHEDULE**

OCT 17 THU	PHILADELPHIA, PA	11 - 12 NOON
OCT 17 THU	BALTIMORE, MD	4 - 5 PM
OCT 18 FRI	KEARNY, NJ	11 - 12 NOON
OCT 18 FRI	PATERSON, NJ	1 - 2 PM
OCT 24 THU	NEWARK, NJ	11 - 12 NOON
OCT 25 FRI	BROOKLYN, NY	12 - 1 PM
OCT 29 TUE	NEW BRITAIN, CT	11 - 12 NOON
OCT 29 TUE	NEW HAVEN, CT	1 - 2 PM
OCT 29 TUE	WATERBURY, CT	4 - 6 PM
OCT 31 THU	PHILADELPHIA, PA	11 - 12 NOON

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$580 r.t.

One way to Vilnius \$360

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

SKRYDŽIŲ KAINOS Į LIETUVĄ

NY -- VILNIUS -- NY

Spalio mėn. \$550
Lapkričio 1 - gruodžio 12.. \$500
Gruodžio 13 - 31 \$650
Sausio ir vasario mėn. \$500

CHICAGO - VILNIUS - CHICAGO

Spalio mėn. \$715
Lapkričio mėn. \$570
Gruodžio 1 - 12 \$605
Gruodžio 13 - 24 \$715
Gruodžio 25 - vasario 28 \$570
Kovo 1 - 20 \$605
Kovo 21 - balandžio 30 \$750

Plius mokesčiai

Papiginti skrydžiai iš visų JAV miestų. Vietų skaičius ribotas.

VYTIS TRAVEL

40-24 235 ST.

DOUGLSTON, NY 11363

TEL. 718-423-6161

800-77-VYTIS

PASINAUDOKITE PAPIGINTOMIS KAINOMIS

**rudeni ir žiemą, skrisdami į
Vilnių ir Rygą!**

Mes taip pat siūlome patogius skrydžius ir keliones
laivu į Karibų salas, Australiją, Aziją ir Europą.

Dėl daugiau informacijų skambinti:

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave.

Leonia, NJ 07605

(201) 944-1273 (800) 955-7370 (201) 947-2189

VILTIS (HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ

SPALIO mėn. siuntinius paimsime šiose vietovėse:

PUTNAM, CT	spalio 17 THU	1:00 - 2:00 PM
PROVIDENCE, RI	spalio 17 THU	4:00 - 6:00 pm
WORCESTER, MA	spalio 19 SAT	12 NOON - 2 PM
NORWOOD, MA	spalio 21 MON	5:30 - 6:30 PM
ALBANY, NY	spalio 24 THU	6:00 - 8:00 PM
BIRNGHAMPTON, NY	spalio 25 FRI	9:00 - 10:30 AM
SCRANTON, NY	spalio 25 FRI	12:00 - 1:30 PM
PITTSSTON, PA	spalio 25 FRI	2:00 - 3:00 PM
FRACKVILLE, PA	spalio 25 FRI	4:00 - 6:00 pm
PHILADELPHIA, PA	spalio 26 SAT	12 NOON - 2:00 pm
BROOKLYN, NY	spalio 26 SAT	12 NOON - 4:00 PM
BALTIMORE, MD	spalio 26 SAT	5:30 - 7:00 PM
WASHINGTON, DC	spalio 27 SUN	1:00 4:00 PM
BRIDGEPORT, CT	spalio 28 MON	9:00 10:00 AM

VILTIS - LIETUVIŠKA SODYBA
368 WEST BROADWAY
BOSTON, MA 02127
(617) 269-4455

**MES SIŪLOME
PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ
IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS
AMERIKOJE AR KANADOJE**

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 592-8780

Išėivės keliu: Marijos Aukštaitės palikimą apžvelgiant

(atkelta iš 2 psl.)

pastebėtas ir įvertintas ją supusių žmonių. Susikūrus Prienų Miesto tarybai, ji bematant buvo išrinkta jos nare - vienintelė moteris tarp dvylikos vyrų. Toks faktas net ir dabartinėje Lietuvoje, ypač provincijoje, ko gero sukeltų nusistebėjimą. Galima įsivaizduoti, kaip neįprasta buvo matyti moterį valdžios organuose trečio dešimtmečio Lietuvos patriarchalinėje visuomenėje.

Ji ištarnavo Tarybos nare ir Prienų miesto mero pavaduotoja daugiau kaip dešimtmetį. Buvo keliama jos kandidatūra į miesto merės postą, tačiau dėl didėjančios šeimos ir dalinai dėl savo kuklumo, Aukštaitė kandidatūros atsisakė. Nepaisant didelio visuomeninio krūvio Taryboje bei šeimyninių pareigų, ji daug keliavo po atskuriantią Lietuvą, savo kalbomis ir paskaitomis kreipdamasi į moteris, ragindama jas stoti į Lietuvos Moterų Katalikių draugiją. Aukštaitės pastangų rezultatai netrukus tapo akivaizdūs. Jos vadovaujamas Draugijos Prienų skyrius, priėmęs šimtus naujų narių, greitai išsiplėtė, ilgainiui tapdamas pavyzdine moterų organizacija, kuri ypač reikšėsi organizuojant vasario 16-tos - Lietuvos nepriklausomybės dienos - susibūrimus, kreipimusis į visuomenę, iškilmes.

Nepaisant didelio visuomeninio krūvio, Aukštaitė rasdavo energijos ir laiko savo kūrybai. Tais metais spaudoje pasirodė jos pirmas eilėraštis "Būk laiminga didvyrių žeme".

Nenuostabu, kad tuo laikotarpiu viena iš vyraujančių jos poezijos temų tapo meilė Lietuvai. Pasirašinėdama "Nemuno Vilnies" slapyvardžiu, poetė kūrė eiles apie Lietuvos didvyrišką praeitį, jos gamtos grožį, lietuvių tautos kančias, tikėjimą, nesenkančią stiprybę. Neretai Lietuva jos poezijoje simboliškai sutapatinama su motinos, Dievo įvaizdžiais. Gimtinė poetei įkūnija visa, kas brangiausia, švenčiausia: "Šalie Dievybės! Grožio! Laimės! / Nors ir basa Tavo laukuos! - / Mano širdis mieste ar kaime, / Tau meilės himnus išdainuos".

Nors Aukštaitė buvo žymi visuomenininkė, gerbiama ir mylima ją supusių žmonių, jos materialinė padėtis buvo apverktina. 1927 metais mirė vienas jos mažamečių sūnų - Vytautas. Supratus, kad tvirčiau atsistoti ant kojų Lietuvoje nėra jokių vilčių, Navikevičiai nusprendė emigruoti į Vakarų. Pirmiausia 1928 metais į Kanadą pasitraukė Aukštaitės vyras, palikdamas ją su trim vaikais Lietuvoje. Neturė-

dama pakankamai lėšų išlaikyti trijų mažamečių, ji kreipėsi į gimines pagalbos; jie sutiko pasirūpinti dviem jos atžalomis. Pati Aukštaitė su trečiu sūnumi apsigyveno mažame kambarėlyje, prisišliejusiam prie jos prižiūrimo mokyklinio knygynėlio.

1930 metais su skaudančia širdimi ji atsisveikino su Lietuva ir su savo trylikamečiu sūnumi Joneliu; jis pasiliko gyventi su seneliais Prienuose, kur tęsė mokslus gimnazijoje ir vėliau karo mokykloje. Apmokėti jo kelionę per Atlantą paprasčiausiai nebuvo lėšų. Pinigų sukrupstė tik Algirdo ir Antano šipkartėm. Jonas Kanados taip ir nepasiekė, savo tėvų ir brolių daugiau taip ir nebepamatė.

Yra žinoma, kad Jonas Navikevičius, igijęs karininko išsilavinimą, tarnavo I-ajame Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino pulke, kuris buvo dislokuotas 1939 metais iš Lenkijos atgautame Vilniuje. 1940 metais Sovietų Sąjungai okupavus Pabaltijį, Lietuvos kariuomenė buvo įjungta į Sovietų armiją, leitenanto J. Navikevičiaus vadovaujamas Gedimino pulkas perkeltas į Pabradę. Prasidėjus karui, Pabradės poligone buvę kariai gavo įsakymą trauktis į Rytus. Tačiau lietuvių pulkai, tarp jų ir Navikevičiaus vyrai, palikti Lietuvos teritoriją atsisakė, nes buvo davę ištikimybės priesaiką Lietuvai. Lietuvių kariai, atsiskyrę nuo Sovietų armijos, traukėsi slapstydami į miškus, bet buvo persekiotojų aptikti. Dokumentai teigia, jog Jonas Navikevičius žuvo 1941 metais, pirmosiomis karo dienomis, netoli Švenčionių, susišaudymo su sovietų kariais metu. Jo vardas figūruoja karo pradžioje žuvusių archyviame sąrašė. Apytikrių žinių apie sūnaus Jono kapavietę Aukštaitė aptiko tik 1987 metais išėivijoje leidžiamame žurnale "Karys". Tačiau net ir 1995 metais tiksliai jo palaidojimo vieta dar nebuvo nustatyta.

Išsiskyrimas su sūnumi, su pagyvenusiais tėvais, su gimtąja žeme - visa, kas brangiausia - buvo bene vienas skaudžiausių momentų Aukštaitės gyvenime. Ruošiantis kelionei, Aukštaitė nuolat kamavo nerimas, ateities nežinia. Ypač sunkiai pakeliamas buvo artėjančios netekties jausmas. Visad blaiviai ir realiai mąstydamas, ji puikiai suvokė, kad ateityje laukia nauji vargai, nauji rūpesčiai, kad gyvenimą stovintame krašte teks pradėti iš naujo, pasikliaujant vien tik savo galiomis ir išmone. Jokių sėkmės garantijų nebuvo.

(Bus daugiau)

Vasario 16 -osios gimnazijos bibliotekoje.

M. Šmitienės nuotr.

Baltoskandijos akademija - kultūrinio bendradarbiavimo simbolis

Daug gražių idėjų yra iškėlę mūsų šviesieji protai: rašytojai, mokslininkai, filosofai. Viena gražiausių ir originaliausių yra Baltoskandijos idėja, kurią Lietuvoje iškėlė ir propagavo mūsų geografai ir keliautojas profesorius Kazys Pakštas. Pagal K. Pak-

štą visos mažosios Šiaurės ir Baltijos valstybės (Švedija, Danija, Suomija, Norvegija, Islandija, Latvija, Estija ir Lietuva) privalėjo susivienyti į sąjungą (konfederaciją), kuri turėjo garantuoti jų saugumą ir stabilumą didžiųjų valstybių šešėlyje.

Ši idėja prieš ketvertą metų įkvėpė ir Baltoskandijos akademijos kūrėjus Panevėžyje. Mūsų akademija yra mokslinis-kultūrinis centras, kuris siekia bent iš dalies įgyvendinti K. Pakšto idėją, t. y. nutiesti kuo daugiau dvasinio, kultūrinio

bendradarbiavimo gijų ir kelių tarp Lietuvos (ir, suprantama, Panevėžio) bei Skandinavijos valstybių. Tai mes darome organizuodami konferencijas ir seminarus, nacionalinių švenčių minėjimus, susitikimus. Jeigu virš Baltoskandijos akademijos plevesuoja Baltijos ir Skandinavijos šalių vėliavos, vadinasi, čia tų šalių mokslo ir kultūros žmonės panevėžiečiams pasakoja apie žymiausias savo tėvynaines - rašytojus, filosofus, muzikus... Per ketvertą metų akademijoje pabuvojo ir savo mokslinių tyrimų rezultatais dalijosi keli šimtai mokslininkų.

Baltoskandijos akademija, siekdama, kad jos veiklos rezultatai pasiektų kuo daugiau žmonių, leidžia informacinį biuletinį "Baltoskandija", kitus leidinius, pradėjo leisti K. Pakšto palikimą.

Akademija nuolat palaiko ryšį su mokykla. 1995 metais parengė "Baltoskandijos literatūros istorijos programą". Pagal šią programą aukštesniųjų klasių mokiniai galės studijuoti žymiausių Baltoskandijos šalių rašytojų kūrybą.

Mūsų akademija yra naujų idėjų generatorius. Visados tokių idėjų laukiame iš jaunimo.

**Doc. dr.
Silvestras Gaižiūnas**

Reportažas iš Washingtono

Pagerbimai ir priėmimai

Antanas Dundzila

Amerikos didmiesčiuose yra įprasta rengti prabangius pagerbimus, priėmimus bei balius, kurių pelnas skiriamas svarbiems, neva tai svarbiems arba kad ir šiaip sau mitytiems bei vėlytiems reikalams. Štai, Amerikos sostinėje plačiai skaitomas puošniai leidžiamas mėnesinis žurnalas "Washingtonian" šių metų rugsėjo laidoje išskaičiavo net 70 tokių vietinių renginių rugsėjo, spalio ir lapkričio mėnesiais. Visuomenės grietinėlėi įėjimas į juos kainuos nuo keliolikos iki \$15,000 (kiekvieną (pats brangiausias bilietas - \$15,000 - Hospice Cup XV Charity Regata, rugsėjo 28 d.).

Lietuviai šioje grietinėlinių pagerbimų bei priėmimų srityje stengiasi neatsilikti. Ne veltui kai kurios mūsų organizacijos pasivadino įvairiais "fundų" vardais. (Žodžiai "fundas", "fundyti" prieškariniame Kaune reiškė ką nors duoti dovanai, tik gal šiek tiek keistokomis aplinkybėmis. Pavadinimuose fundas trumpinamas mažąja "f".)

Šių metų birželio mėnesį Washingtono buvo suroštas pagerbimas - priėmimas Amerikon

atvykusiam Lietuvos prezidentui. Charakteringa, kad šis svečias buvo gerbiamas ne himnu ar vėliavomis, bet prašymu fundyti. Buvo ne tik šiaip sau prašoma, bet ir fundavimo normos nustatytos. Čia vertimas iš gražiai atspausdinto kvietimo:

- *Pagerbimo vicepirmininkų vardu apdovanotieji fundija po \$10,000: už tai fundytojas gaus du kvietimus į specialiai ruošiamą privatų priėmimą su svečiais; programoje galės atspausdinti puslapio dydžio sveikinimą, bus pakviestas į specialų fundytojų apvalaus stalo pokalbį; bus paminėjimas visuose pranešimuose spaudai ir kituose spausdiniuose.*

- *Rėmėjo fundas - "tik" \$5,000: už tai žymus paminėjimas programoje, du kvietimai į privatų priėmimą su svečiais.*

- *Globėjas fundija \$2,500: du kvietimai į privatų priėmimą su svečiais.*

- *Rengimo komiteto nario fundas nustatytas \$1,000: paminėjimas programoje.*

- *Paprasto dalyvio fundas - \$100. Dalyvauti negalintieji, fundija čekiui: \$.....*

P. S. Atėmus \$25, fundavimo suma atleidžiama nuo JAV mokesčių.

(nukelta į 8 psl.)

Lietuvos gen. garbės konsulas Vaclovas Kleiza kalba prof. Stepono Kairio ir Kipro Bielinio - žymiųjų visuomenininkų palaikų į Lietuvą perkėlimo iškilmėse (jie anksčiau yra buvę palaidoti Lietuvių tautinėse kapinėse prie Chicagos). Šios iškilmės įvyko birželio 29 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Palaikai bus perlaidoti Petrašiūnų kapinėse. E.Šulaičio nuotr.

Lietuvoje jaunuoliai vėl šaukiami atlikti karo prievolės

Spalio 11 d. Lietuvoje pradamas rudens šaukimas į tikrąją krašto apsaugos tarnybą. Iki lapkričio pabaigos numatoma pašaukti 2700 jaunuolių, iš kurių daugiau kaip tūkstantis tarnaus kariuomenės, Krašto apsaugos

ministerijos Civilinės saugos departamento bei Lietuvos karo akademijos daliniuose. Kita dalis 19-27 metų šauktinių tarnaus Vidaus reikalų ministerijos I bei II vidaus tarnybos pulkuose ir Pasienio policijoje. **ELTA**

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus. Skubiems siuntiniams AIR CARGO. Komercinės siuntos pagal susitarimą. Pinigai pervedami doleriais - nuo išsiuntimo dienos į gavėjo rankas per 2 - 5 dienas.

MAISTO SIUNTINIAI

Du patys populiariausi - tai 55 svarų įvairaus maisto už \$98 ir šventinis už \$39.-

\$98.- rūkytos dešros, mėsos konservai, šprotai, vaisių sultys, margarinai, aliejus, sūris, sausainiai, tirpi kava, malta kava, kakava, arbata, cukrus, ryžiai, makaronai, razinos, majonezas, riešutai, žirneliai, agurkai, šokoladas, aspirinas, vitaminai. 55 svarai arba 25 kg.

\$39.- tirpi kava, malta kava, arbata, kakava, vaisių sultys, sausainiai, aliejus, mėsos konservai, aspirinas, vitaminai.

Pageidaujant prisiųsime smulkia informaciją. Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St. Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

Mūsų atstovybė Lietuvoje: Vilnius 26-28-27, 26-24-27

\$ 475.00 į LIETUVĄ

New York/Newark - Vilnius - New York/Newark

\$550.00 į LIETUVĄ

Chicago - Vilnius - Chicago

Plius mokesčiai

Kaina galioja lapkričio mėnesį ir Naujųjų Metų sutikimo progą. Dėl informacijos kreipkitės į

Albiną ar Kristiną

BALTIC TOURS
77 Oak St. Suite 4
Newton, MA 02164
Tel.: 617-965-8080
800-216-5987

Mano senam draugui inžinieriui

KOSTUI NENORTUI

mirus, užjaučiu jo žmoną INA ir sūnų RIMĄ.

Jurgis Gimbutas

A. + A.

PETRUI AŽUOLUI

Amžinybėn iškeliauvus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną PRANĘ, sūnus PRANĄ ir GENIŲ, dukrą MARYTĘ ir jų šeimas ir reiškiame gilią užuojautą.

Elena Ruzgienė
Gintaras Ruzgas
Kęstutis ir Astra Bileriai
Arūnas ir Rūta Udriai
su šeima

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: 103517.1071@compuserve.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Ši savaitgalį, spalio 20 d., sekmadienį, Kultūros Židinyje bus prisiminta aktorius **Henriko Kačinsko 10-ties metų mirties sukaktis**. 2 val. popiet mišios Pranciškonų koplyčioje. Vėliau akademinė dalis mažojoje salėje. Žiūr. skelbimą šiame puslapyje.

Sekanti savaitgalį, spalio 27 d., reikės laikrodžius atsukti vieną valandą atgal.

Lietuvos Partizanų ir Tremtinių kvarteto "Girių Aidas" koncertas įvyks š. m. lapkričio 17 d., sekmadienį, Kultūros Židinyje. Kvartetą papildys Lietuvos Valstybinės operos solistas Vincas Kuprys, taip pat buvęs tremtinys. Koncertą rengia Katalikių Moterų Kultūros Draugija. Pelnas skiriamas Lietuvos tremtinių ir partizanų globai.

Kultūros Židinio metinis suvažavimas - susirinkimas įvyks š. m. spalio 26 d. Kultūros Židinio žemutinėje salėje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY. Susirinkimo narių registracija - 9 val. ryto; susirinkimo pradžia - 10 val. ryto. Programoje bus Židinio vadovybės metiniai pranešimai, diskusijos, užkandis ir Tarybos rinkimai. Visi nariai, rėmėjai ir norintieji dalyvauti kviečiami atsilankyti šiame XX-tajame metiniame Kultūros Židinio suvažiavime.

NY Maironio Lietuvistinė mokykla jau pradėjo mokslo metus. Pamokos vyksta šeštadieniais nuo 9:30 val. ryto iki 1 val. popiet Kultūros Židinyje.

Laisvės Žiburio Radijo 55-tasis Rudens koncertas įvyks šeštadienį, **lapkričio 2 d.** Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY. Pradžia 7 val. vak. Pasirodo **Keistuolių Teatras** iš Kauno. Bilietai numeruoti, patartina užsisakyti iš anksto. Po programos gros Brolių Kezių orkestras. Veiks valgių ir gėrimų bufetas. Bus galima gauti lietuviškų valgių pietus prieš ir po programos. Plačiau bus sekančiuose *Darbininko* numeruose.

Lietuvių Moterų Federacijos New Yorko klubas per pirm. dr. Mariją Žukauskiene, įvertindamas DARBININKO pastangas išlaikyti lietuvių išeivijoje, parėmė DARBININKĄ su 50 dol. auka. Nuoširdžiai dėko-

Vyskupo P. A. Baltakio, OFM, veiklos kalendorius
Spalio 11 - 13 d. - Toronto, Kanados lietuvių dienos.

Spalio 14 - 15 d. - Putnam, CT, Amerikos lietuvių kunigų seimas.

Spalio 19 - 21 d. - Detroit, MI. Jubiliejus - Sielovados posėdis.

Spalio 23 d. - New York, Thomas Aquinas College renginys.

Spalio 31 d. - Newark, NJ, vyskupo šventimai.

Lapkričio 3 d. - Newark, NJ, Švč. Trejybės parapijos 95 m. sukaktis.

Lapkričio 10 - 14 d. - Washington, DC, Amerikos Vyskupų konferencijos posėdžiai.

Lapkričio 17 d. - Kultūros Židinyje - Tremtinių ir Partizanų kvarteto koncertas.

Administracija kreipiasi į skaitytojus: Prašome visų skaitytojų atkreipti dėmesį į EXP data, kuri yra atspausdinta lipnuke virš Jūsų pavardės (dešinėje pusėje). Tai yra data, kada pasibaigė Jūsų prenumerata. Jeigu data yra 1995 metų ar ankstesnė, maloniai prašome nelaukiant atsilyginti už atsilikusią prenumeratą. Atsilikusį skaitytojų EXP data buvo pabrakuta geltona spalva, siunčiant pereiną numerį. Tai darėme, norėdami sutaisyti paraginimo laiškų rašymo išlaidas. Tikimės, kad geltonai pabrakuta data atkreips dėmesį, ir skaitytojai nelaukdami atsilygins už atsilikusią prenumeratą, kurios kaina yra 30 dol. metams. Visi skaitytojai gruodžio mėn. pradžioje gaus kalendorių ir atsiskaitymo lapelį su vokeliu, kuriuos galės panaudoti, užsimokėdami už ateinančių metų prenumeratą.

Elena Plechavičiūtė - Legeckienė mirė š. m. rugsėjo 13 d. Kaune. Palaidota rugsėjo 17 d. Ukrainų kapinėse Žemaitijoje. Laidotuvėse dalyvavo duktė Regina Ošlapienė, sūnus Ričardas, giminės, draugai. Šeima prašo vietoj užuojautų aukoti Kretingos labdaros valgyklai. Plačiau - sekančiame *Darbininke*.

jame.

John Zebrasukas, Chicago, IL, apmokėjo iš anksto dvejų metų prenumeratą su 150 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame skaitytojų už tokią dosnią paramą mūsų laikraščio išlaikymui.

Sophie M. Kurkutis, Boston, MA, apmokėjo savo prenumeratą, atsiųsdama 100 dol. Nuoširdžiai dėkojame už pagalbą DARBININKUI, o taip pat ir mūsų pastangų įvertinimą.

Pagerbimai ir priėmimai

(atkelta iš 7 psl.)

Tokie buvo šio fundijimo faktai.

- Ar eisit? - draugiškai kvotė mane teniso partneris, kai po seto besikeisdami aikštėmis, šluostėmės prakaitą.

- Nežinau... - sumykiau. - Valstybės prezidento pagerbimui lyg ir gėda duoti tūkstantį ar kad ir du... O žmona rudenį žiūrėdama naujo garderobo, čia dar našlaičiams ir partizanams plaukia visokie prašymai, - aiškinau si.

- Aš tai savo žmonai vis sakau ir sakysiu, kad jai rūbų nereikia, - pareiškė vienas iš mūsų ketveriukės. - Kaip Leidė Godaiva, mano žmona man gražiausiai atrodė visai be rūbų, - šelmiškai nusišypsojo, dar pamerkę akį.

- Tai ką, gal visai be rūbų žmoną vesiesi prezidentui parodyti? - nusileido trečias.

- Užfundyk ne dešimtį, bet nors penkiolika tūkstančių, tai atėjus į pagerbimą pats pamatysi! - atsikirtė gražuolės vyras, tiesindamas raketės stygas.

Žiūrėdamas į mane, mano partneris apeliavo su logika ir matematika:

- Nebūk kvailas! Našlaičių ir partizanų Lietuvoj daug, tai tie dešimt tūkstančių ten kaip lašas Kauno mariose. O prezidentą Lietuva turi tik vieną, va! Gi su iš mūsų tarpo kokiu tuzinu dešimtatūkstininkų prezidentas gali, kaip žmonės sako, kaip pons kad ir atbulas joti - nors ir medžioklėn, kad ir per Kučias!

Kadangi prezidentui renginys

gerai pavyko, tai, kaip ant kūnų, tuoj buvo organizuojami kiti. Va, prieš mėnesį man skambino bičiulis iš Vilniaus ir sakė, kad Amerikon atvyksta buvęs Lietuvos KGB generolas-majoras Kleptomanijus Gediminas Burkuonis. Jam pagerbimą - priėmimą Washingtono ruošia Darnos ir Ramybės Ugdymo Fundas, DARAUF.

Papasakojo, kad sufundyti pinigai bus skiriami atskirų psichiatrinės palatos KGBistams įrengimui Kalvarijos pamišėlių namuose. Dabar Lietuvoje atsirado daug susimaišiusių žmonių. Jų tarpe labai didelis skaičius buvusių KGBistų. Medicinos darbuotojai stebisi, kad į psichiatrinės ligoninės uždaryti KGBistai reikalauja savo moralinių nuopelnų pripažinimo ir uoliai stengiasi toliau eiti turėtas pareigas. Pavyzdžiui, ligoninėje jie sekioja, gauda, bando areštuoti bei tardyti kitus ligonius, sunku su jais ir gydytojams, ir sanitarams. Kadangi neveikia jokie vaistai ir negalima kitaip susikalbėti, tai įrengus buvusias tardymo kameras primenančias patalpas, planuojama juos atskirai laikyti bent iki nusiramins...

Generolo pagerbimui ir kamerų įrengimui bus platinami bilietai:

- Pagerbimo vicepirmininkų lygio fondas - \$10,000: du specialūs kvietimai į privatų priėmimą su generolu; programoje visos puslapis darnos bei sugyvenimo su laisvėje esančiais KGBistai sveikinimui; specialus pakvietimas dalyvauti fundytojų apvalaus stalo pokalbyje apie buvusių KGBistų psichinę padėtį.

- Rėmėjai fundija \$5,000: žymus paminėjimas generolui pagerbimo programoje; du kvietimai į privatų priėmimą su generolu.

- Globėjas - \$2,500: du kvietimai į privatų priėmimą su generolu.

- Rengimo komiteto nariai fundija po \$1,000: paminėjimas programoje, kuri bus platinama Amerikoje.

- Eilinio dalyvio fondas, \$100.

- Dalyvauti negalintieji, fundija paštu: \$.....

P. S. Atėmus \$25, fundijimo suma atleidžiama nuo JAV mokesčių.

Kai vakar mane vėl aplankė žmona, ji atsinešė voką iš banko. Pirma nuoširdžiai išklausinęs kaip jaučiuosi, iš voko ištraukė laišką ir padėjo ant stalo:

- Brangus balandėli, bankas gražino prieš tris savaites tavo išrašytą čekį...

- Kodėl? - nustebau.

- Todėl, kad banko sąskaitoje mes neturime tiek pinigų.

Kadangi buvau įvilktas į tokią drobinę liemenę užsiūtomis rankovėmis ir man buvo surištos rankos už nugaros, aš pasislinkau arčiau stalo ir pažiūrėjau į čekį.

- Jau suprantu, čia paprasta klaida! Aš turėjau čekį išrašyti \$10,000 sumai, bet suklydau ir parašiau \$100,000... Tik vienu nuliu per daug... Ką gi, pasitaiško... Tu išsiųsk jiems kitą čekį \$10,000 sumai.

- Išsiųsiu, balandėli, tuoj pat, grįžus namo, išrašysiu! Bet tu man tik pasakyk, kas čia ta firma DARAUF? Ką jie daro?

SKELBIMAI

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Telef. (516) 37-7-1401. (sk.)

PINIGAI PERVEDAMI Į LIETUVĄ. Siuntiniai, maisto siuntiniai, **komercinės sluntos** laivu arba oro paštu - **air cargo**. TRANSPAK, 2638 W. 69th Street. Chicago, IL 60629. Telef. (312) 436-7772. CONNECTICUT valstijoje (203) 232-6600. (sk.)

Domiuosi lietuvių išeivijos spauda. Perskaite laikraščius "Darbininką", "Draugą", "Dirvą", "Tėvynę", ir kt., neskubėkite jų išmesti. O gal užsilieka ir lietuviškos spaudos iš Kanados, Argentinos ir kt.? Skambinti tel. (718) 956-1653 Vilimui. (sk.)

Ieško lietuvių - merginos, našlės arba motinos su mažą mergaitę, kuri galėtų gyventi drauge ir prižiūrėti senesnio amžiaus žmones ir jų namus, turta, slaugyti ligoje Senior Citizens. Gali kreiptis gyvenantys Amerikoje, Kanadoje, Lietuvoje ir kitur. Kreiptis: Joseph Lugan c/o John Conwood, P. O. Box 21270, Jamaica, NY 11421, USA. (sk.)

Jeigu kas turėtų anglų ar lietuvių kalbą knygų, kurių jau nebereikia, skambinkite tel. (718) 348-4709. Su dėkingumu jas paimsime. (sk.)

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro pašto prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV įgaliojiminiui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukoję:

Richard Legeckis, Silver Spring, MD, savo mirusios motinos Elenos Legeckienės atminimui - **100 dol.**

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"Darbininko" administracija prašo skaitytojus nuolat atkreipti dėmesį į lipnuką ant laikraščio pažymėtą jūsų prenumeratos pasibaigimo datą EXP. Mielieji skaitytojai nuoširdžiai prašomi laiku pratesti prenumeratą ar sumokėti atsilikusį mokesį.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims spalio 25 d., penktadienį, nuo 12 val. iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovas siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose, spalio 26 d., šeštadienį, nuo 12 val. iki 4 val. popiet.

Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis paims siuntinius iš namų.

Pranciškonų vasarvietėje, Kennebunkport, Maine, rugpjūčio mėn. įvykusio Ateitininkų Sendraugių Kultūrinės savaitės koncerto dalyviai su Pranciškonų vadovybe. Iš k.: Tėv. Leonardas Andrieus, OFM, solistė Angelė Kiaušaitė, Tėv. Placidus Barius, OFM, provinciolas, solistė Gina Čapkauskienė, pianistas William Smiddy.

Tautos Fondo Taryba paramai Lietuvai paskyrė 65,000 dol.

1996 m. spalio 5 d. Tautos Fondo patalpose, Brooklyn, NY, posėdžiavo Tautos Fondo taryba. Prsiminti ir atsistojimu pagerbti neseniai mirę Tautos Fondo darbuotojai: ilgametė Tautos Fondo tarybos ir valdybos narė Irena Banaitienė ir ilgametis Tautos Fondo Revizijos komisijos narys

Petras Ažuolas.

Tarybos pirmininkas J. Giedraitis, valdybos pirmininko pavaduotojas A. Vedeckas ir Finansų komisijos pirmininkas J. Vainius padarė pranešimus Tautos Fondui aktualiais klausimais. Veiklos komisijos pirmininkas J. Valaitis ir narys J. Nasvytis pasidalino mintimis apie Tautos Fondo ateities uždavinius. R. Razgaitienė pranešė apie rugsėjo

Juno Beach, FL

(atkelta iš 6 psl.)

šeimoms. Ten ji matė skurdų gyvenimą. Pasak vieno valdžios pareigūno, apie 40% gyvena ant skurdo ribos. Ji dalyvavo ir iškilmingame krepšinininkų sutikime, kai jie su pergale grįžo iš olimpiados Amerikoje. Matė nuostabią paminklą komunizmo aukoms atminti Antakalnio kapinėse, lankėsi siaubinguose KGB rūmų rūsiuose. Gerą įspūdį jai paliko Palangos kurortas su daugybe kavinių ir užkandinių.

Lietuvos vaikus gydys nemokamai Tampa Shreiners ligoninė. St. Peterburgo LB apylinkės valdybai pavyko susitarti su ligonine, sutikusia operuoti ir gydyti apie 10 nelaimingų vaikų nemokamai. Tačiau susidaro ki-

tos didelės išlaidos dėl vaiko ar bent vieno iš tėvų kelionės, jų išlaikymo kol vaikas gydomas, draudimo ir kt. Visos Floridos apylinkės prašomos prie to gydymo prisidėti. LB Floridos apygardos pirmininkas L. Siemaška visoms apylinkėms išsiuntinėjo laiškus, prašydamas rinkti aukas. Sunny Hills apylinkės pirmininkė L. Savaitienė pastangomis jau surinkta apie 1000 dolerių aukų. Rinkliava tęsiasi.

LB apylinkės gegužinė įvyks lapkričio 7 d. Carlin parke.

Pabendravimo pietūs visą laiką vyksta Piccadilly restorane. Spalio 8 d. parodyta vaizdajuostė apie istorinę popiežiaus Jono Pauliaus II kelionę į Lietuvą.

(Iš Floridos Paatlanko lietuvių biuletenio)

Aktorius HENRIKO KAČINSKO 10 metų mirties sukaktis

bus prisiminta sekmadienį, spalio 20 d.

Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY

Programoje:

2 val. popiet Mišios Pranciškonų koplyčioje; seks

AKADEMINĖ DALIS

mažojoje Kultūros Židinio salėje

akt. Vitalis Žukauskas kalbės apie H. Kačinsko teatrinę veiklą; **Tadas Alinskas** perduos savo paruoštas garsinėse juostelėse H. Kačinsko atliktų veikalių ištraukas;

Paulius Jurkus parodys skaidrių rinkinį apie H. Kačinską.

Kavutė

- Įėjimas - laisva auka -

Minėjimą rengia ir visus atsilankyti kviečia

LIETUVIŲ MOTERŲ FEDERACIJOS NY KLUBAS